

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU ŁUKOWSKIEGO W 2025 R.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łukowie
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łukowie
ul. Spółdzielcza 4, 21-400 Łuków

Łuków, marzec 2026 r.

Spis treści

WSTĘP	4
EPIDEMIOLOGIA	6
Choroby układu oddechowego.....	6
Choroby przenoszone przez kleszcze.....	9
Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS	11
Inwazyjna choroba wywoływana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	12
Odra.....	12
Wybrane choroby zakaźne	13
Zakażenia krwiopochodne	14
Ogniska zatruc pokarmowych/zakażeń jelitowych	14
Wybrane choroby zakaźne przewodu pokarmowego.....	14
Gruźlica.....	15
Styczność i narażenie na wściekliznę.....	15
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat.....	16
Podsumowanie	16
EGZEKUCJA OBOWIĄZKU SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	17
Grzywna w celu przymuszenia.....	17
Stan realizacji obowiązku szczepień ochronnych.....	17
Podsumowanie	19
STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH, WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ NA TERENIE POWIATU ŁUKOWSKIEGO ZA ROK 2025	20
Działalność kontrolna i postępowanie administracyjne.....	20
Sytuacja epidemiologiczna w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie województwa lubelskiego.	21
Lecznictwo zamknięte	21
Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w 2025 r.	24
Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe	25
Podsumowanie	26
HIGIENA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	27
Obiekty żywnościowe Żywieniowe.....	27
Edukacja producentów żywności pochodzenia roślinnego.....	32
Zakłady obrotu żywnością.....	32
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego.....	34
Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego.....	35
Zakłady żywieniowe w placówkach oświatowych.....	36
Blok żywienia w szpitalach	36

Urzędowa kontrola żywności	37
RASFF - System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach	37
Działania akcyjne	39
Podsumowanie	40
HIGIENA KOMUNALNA	41
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	41
Jakość wody przeznaczonej do spożycia	44
Jakość wody ciepłej	44
Nadzór nad kąpieliskami i miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpieli	44
Podmioty lecznicze	44
Podsumowanie	45
HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	47
Stan sanitarny i techniczny budynków	48
Warunki do utrzymania higieny	49
Higiena procesów nauczania	50
Oświetlenie w szkołach	51
Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego	51
Opieka zdrowotna nad uczniami i opieka stomatologiczna	52
Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	52
Podsumowanie	52
HIGIENA PRACY I NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI	54
Nadzór nad warunkami pracy	54
Nadzór nad chemikaliami i ich mieszaninami	58
Choroby zawodowe	61
Podsumowanie	63
Nadzór Zapobiegawczy	64
OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	65
SPIS TABEL I WYKRESÓW	66

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna nadzoruje i kreuje działania mające na celu dobro i zdrowie publiczne obywateli. Celem działalności jest minimalizowanie skutków zdarzeń niekorzystnie wpływających na życie Polaków.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny radiacyjnej, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska oraz prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej.

Na terenie powiatu łukowskiego działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej koordynuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łukowie.

Niniejszy raport „Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu łukowskiego za 2025 r.” został opracowany przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Łukowie w celu systematycznego przedstawienia obrazu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu łukowskiego oraz oceny skuteczności działań nadzorczych, profilaktycznych i kontrolnych realizowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Dokument obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. i prezentuje wyniki monitoringu epidemiologicznego, nadzoru nad higieną żywności i żywienia, higieną komunalną, warunkami sanitarnymi w placówkach oświatowych, nadzorem nad substancjami chemicznymi, a także działania z zakresu promocji zdrowia i komunikacji społecznej.

Celem raportu jest dostarczenie rzetelnych informacji, które wspierają planowanie i podejmowanie decyzji przez administrację publiczną, placówki ochrony zdrowia, samorządy lokalne oraz inne instytucje odpowiedzialne za ochronę zdrowia publicznego. Prezentowane dane pochodzą ze sprawozdań, wyników badań laboratoryjnych oraz wyników kontroli i działań interwencyjnych.

Część epidemiologiczna raportu przedstawia obserwowane trendy występowania chorób zakaźnych. Dla każdej jednostki chorobowej przedstawiono liczbę zgłoszonych przypadków, wskaźniki zapadalności, odsetek hospitalizacji oraz gdy to istotne, porównanie z sytuacją ogólnokrajową i danymi historycznymi. Analizy te umożliwiają identyfikację obszarów o zwiększonym ryzyku oraz kierunków działań prewencyjnych i diagnostycznych.

Raport zwraca uwagę na rosnącą liczbę osób nie realizujących obowiązków szczepiennych i konsekwencje tego zjawiska dla bezpieczeństwa epidemiologicznego regionu. Przedstawiono również działania podejmowane w celu zwiększenia wyszczepialności oraz stosowane procedury egzekucyjne i profilaktyczne.

Obszar higieny żywności i żywienia zawiera dane dotyczące nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi, wyników kontroli, poboru próbek do badań laboratoryjnych oraz wskaźników kwestionowania próbek. Raport opisuje specyfikę nadzorowanych podmiotów – od producentów produkcji pierwotnej, przez zakłady produkcyjne, obrotu żywnością, po zakłady żywienia zbiorowego (otwarte i zamknięte) – oraz najczęściej występujące nieprawidłowości i działania naprawcze. Omówiono również funkcjonowanie systemu RASFF na terenie województwa,

odpowiedź na zgłoszenia transgraniczne oraz akcje kontrolne ukierunkowane na konkretne zagrożenia (m.in. przyszczycza, ASF, kontrola wód butelkowanych).

Rozdział dotyczący higieny komunalnej prezentuje wyniki nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej, jakością wody do spożycia i wody użytkowej, nadzorem nad kąpieliskami oraz stanem sanitarnym podmiotów leczniczych. Raport uwypukla znaczenie monitoringu parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych wód, działania podejmowane w przypadku wykrycia przekroczeń oraz postępy w modernizacji infrastruktury wodociągowej i poprawie stanu sanitarnotechnicznego obiektów.

W części poświęconej higienie dzieci i młodzieży omówiono wyniki kontroli placówek oświatowych i wychowawczych, stan sanitarny budynków, ergonomię mebli, warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oraz opiekę zdrowotną i stomatologiczną w szkołach. Przedstawiono wnioski dotyczące koniecznych działań inwestycyjnych i edukacyjnych, których celem jest poprawa warunków zdrowotnych w środowisku szkolnym.

Rozdziały dotyczące higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami opisują zakres kontroli w zakładach pracy, stan przestrzegania przepisów dotyczących narażeń zawodowych, nadzór nad substancjami chemicznymi, produktami biobójczymi i kosmetycznymi oraz działania w zakresie ochrony przed promieniowaniem jonizującym i elektromagnetycznym. Raport podsumowuje obserwowane nieprawidłowości, działania naprawcze i profilaktyczne oraz realizację krajowych programów (m.in. dotyczących radonu).

Odrębny rozdział poświęcono promocji zdrowia i komunikacji społecznej, gdzie opisano realizowane programy edukacyjne i działania nieprogramowe skierowane do różnych grup odbiorców – dzieci, młodzieży, rodziców, osób dorosłych i seniorów. Przedstawiono zasięgi poszczególnych programów, formy działań oraz rekomendacje dotyczące obszarów wymagających wzmocnienia interwencji profilaktycznych (m.in. promowanie zaufania do szczepień, przeciwdziałanie uzależnieniom) w zakresie zdrowia publicznego.

Niniejszy dokument ma charakter informacyjny i przeznaczony jest dla władz publicznych, podmiotów medycznych oraz społeczności lokalnych. Zaprezentowane w nim dane i analizy stanowią podstawę do planowania działań prewencyjnych, ukierunkowanych interwencji kontrolnych oraz dalszych inwestycji w infrastrukturę zdrowotno-sanitarną powiatu łukowskiego.

Elżbieta Poddebniak
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Łukowie
/podpisano elektronicznie/

EPIDEMIOLOGIA

Prowadzenie działań zapobiegawczych i przeciwepidemicznych należy do jednych z najważniejszych zadań nadzoru epidemiologicznego prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna (PSSE) w Łukowie prowadzi nadzór nad sytuacją sanitarno-epidemiologiczną powiatu łukowskiego w oparciu o analizę występowania chorób zakaźnych oraz weryfikację zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia.

Podobnie jak w latach ubiegłych, rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się na podstawie aktualnych definicji przypadków chorób zakaźnych opracowanych przez NIZPH PZH-PIB na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Dane przedstawione w opracowaniu pochodzą ze sprawozdań MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r.

Szczegółowe dane dotyczące wybranych chorób zakaźnych, które zarejestrowano w powiecie łukowskim przedstawiają poniższe tabele i opisy.

Współczynniki zapadalności na poszczególne choroby, wyliczono uwzględniając liczbę ludności powiatu łukowskiego na dzień 1 czerwca 2025 r. – tj. 99 781 osób. (Źródło: Główny Urząd Statystyczny)

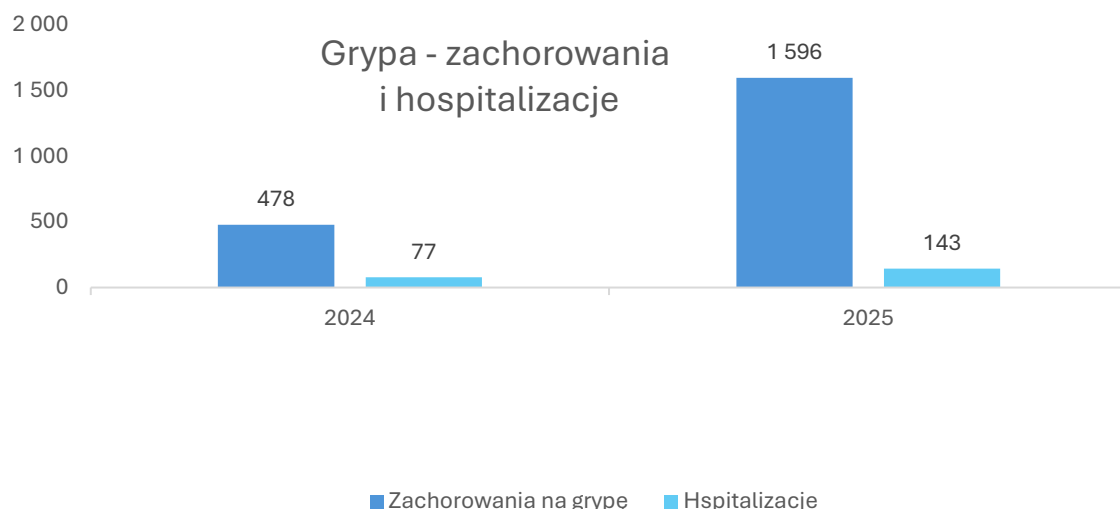
Choroby układu oddechowego

Grypa

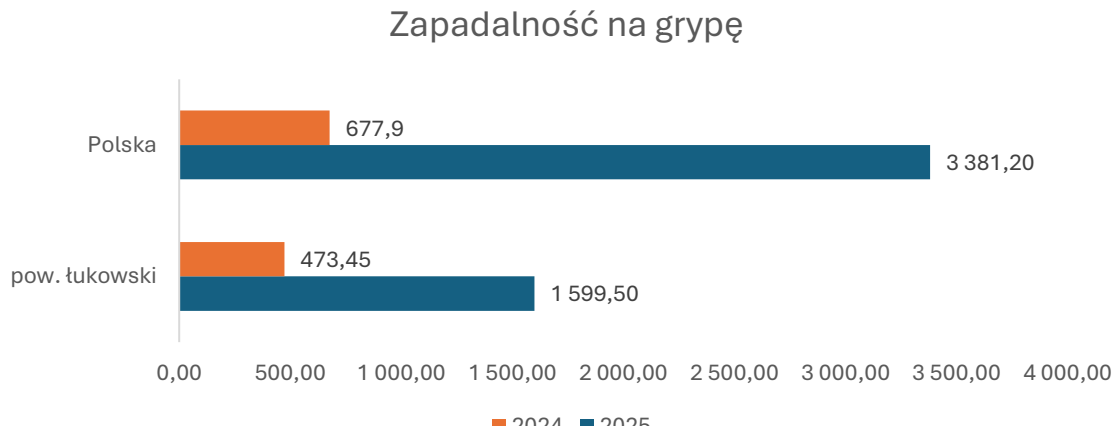
W 2025 r. zaobserwowano wzrost zachorowań na grypę. Łącznie zarejestrowano 1596 zachorowań, w tym 5 potwierdzono badaniami RT-PCR, natomiast 1591 szybkim testem antygenowym. Z powodu objawów chorobowych hospitalizowano 143 osoby, co stanowi 8,95% wszystkich osób chorych na grypę. Zapadalność na 100 tys. mieszkańców powiatu łukowskiego wyniosła 1599,50 i była prawie 3,4 razy wyższa od zapadalności w 2024 r. (473,45).

Dla porównania, w analogicznym okresie 2024 r. ogółem odnotowano 478 zachorowania na grypę, w tym 26 potwierdzono badaniami RT-PCR, natomiast 452 szybkimi testami antygenowymi. Hospitalizacji poddano 77 osób, co stanowiło 16% wszystkich chorych na grypę.

Najskuteczniejszą ochroną przed grypą i jej groźnymi powikłaniami jest coroczne szczepienie, któremu powinny poddawać się zwłaszcza osoby starsze, gdyż to one są szczególnie narażone na ciężki przebieg choroby oraz związaną z tym hospitalizację.

Wykres 1. Liczba zachorowań na grypę i hospitalizacji z powodu grypy w pow. łukowskim 2024 i 2025 r.

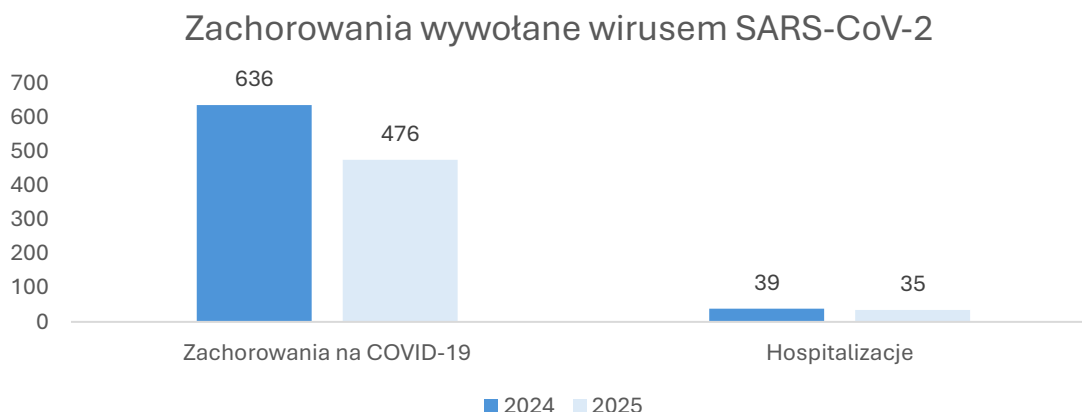

Wykres 2. Zapadalność na grypę w pow. łukowskim 2024 i 2025 r.

SENTINEL to zintegrowany system nadzoru wirusologicznego i epidemiologicznego nad gripą w Polsce. Celem programu jest monitorowanie aktywności wirusa grypy i pozyskiwanie danych na temat infekcji w Polsce. W ramach nadzoru nad gripą SENTINEL, w 2025 r., w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie, przebadano 5 prób pozyskanych od pacjentów z objawami grypopodobnymi z powiatu łukowskiego. W toku prowadzonych badań w 2 przypadkach stwierdzono zakażenie wirusem SARS-CoV-2.

SARS-CoV-2/COVID-19

W 2025 r. w powiecie łukowskim zarejestrowano łącznie 476 przypadków zachorowań wywołanych wirusem SARS-CoV-2. Z powodu objawów chorobowych hospitalizowano 35 osób. Zapadalność na 100 tys. mieszkańców powiatu łukowskiego wyniosła 477,04 i była niższa od zapadalności w 2024 r. (629,96).

Wykres 3. Zachorowania wywołane wirusem SARS-CoV-2 w pow. łukowskim 2024 i 2025 r.

Krztusiec

Krztusiec jest ostrą zakaźną chorobą układu oddechowego wywoływaną przez bakterie, tzw. pałeczki krztuśca. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową. Krztusiec jest najbardziej niebezpieczny dla nieuodpornionych niemowląt i małych dzieci, dlatego tak ważne jest szczepienie kobiet w ciąży, osób z ich otoczenia oraz pracowników oddziałów pediatrycznych.

W 2025 roku, w powiecie łukowskim zaobserwowano 5-krotny spadek zachorowań na krztusiec w stosunku do roku 2024. Łącznie zarejestrowano 10 przypadków, tj. o 44 mniej niż w toku 2024, w którym odnotowano 49 takich zachorowań. Zgodnie z obowiązującymi definicjami opracowanymi przez NIZP PZH-PIB – 2 z nich spełniało kryteria przypadku możliwego, natomiast 8 potwierdzonego. Wskaźnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców powiatu wyniósł 10,02 i był znacznie niższy od zapadalności w 2024 r., która wyniosła 48,53. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że wcześniejszy wzrost liczby zachorowań obserwowany w 2024 roku wpisywał się w szerszy trend krajowy i europejski. Zdaniem Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) zwiększenie liczby zachorowań w poprzednich latach prawdopodobnie było związane ze zmniejszoną zapadalnością na krztusiec w okresie pandemii COVID-19, a także ze spadkiem poziomu zaszczepienia przeciwko krztuścowi w niektórych grupach wiekowych populacji. W tym kontekście spadek liczby przypadków w 2025 roku można interpretować jako stopniową stabilizację sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu. Dla porównania w Polsce wskaźnik zapadalności na krztusiec wynosił 30,32, również był znacząco niższy niż w poprzednim roku (86,94).

Spadek liczby przypadków wpisuje się w cykliczne epidemie wyrównawcze obserwowane co 4–5 lat. Ostatni szczyt wystąpił w 2016 r. (6856 przypadków w Polsce, 118 w woj. lubelskim).

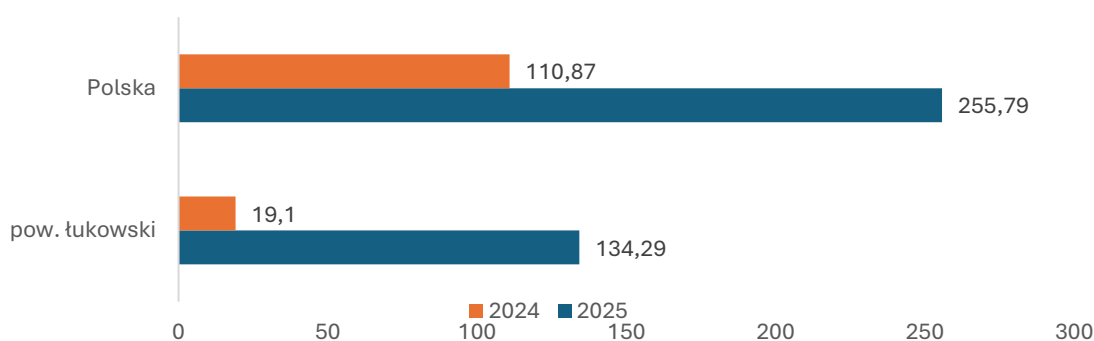
RSV (syncytialny wirus oddechowy)

W 2025 r. w powiecie łukowskim zarejestrowano:

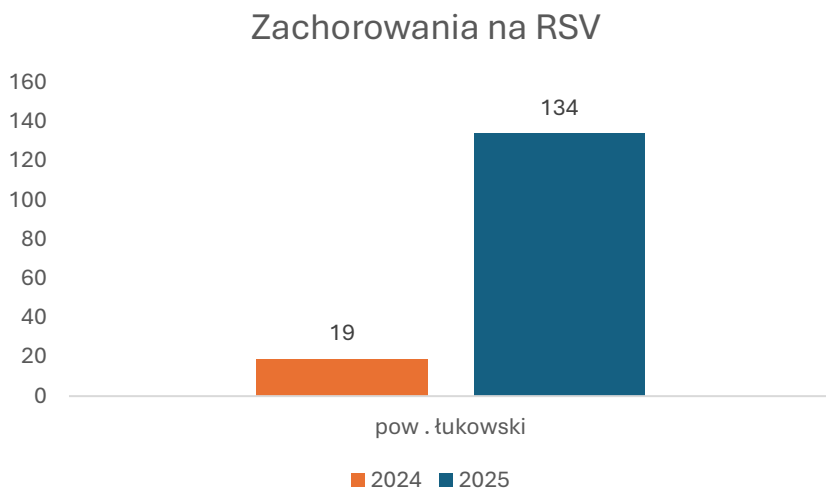
- 134 przypadków zachorowań wywołanych przez wirus RSV. (W tym 44 przypadków dotyczyło dzieci poniżej 2. roku życia). W analogicznym okresie 2024 r. zarejestrowano 19 przypadków – oznacza to ponad 7-krotny wzrost zachorowań
- Hospitalizacji wymagało 25 pacjentów, w tym 12 dzieci do 2-go roku życia.

Zapadalność w powiecie łukowskim wynosiła 134,29 na 100 tys. mieszkańców, co jest wartością niższą niż średnia krajowa (255,79).

Zapadalność na RSV

Wykres 4. Wskaźnik zapadalności na RSV pow. łukowski i w Polsce w 2024 i 2025 r.

Wykres 5. Zachorowania na RSV w pow. łukowskim 2024 i 2025 r.

Choroby przenoszone przez kleszcze

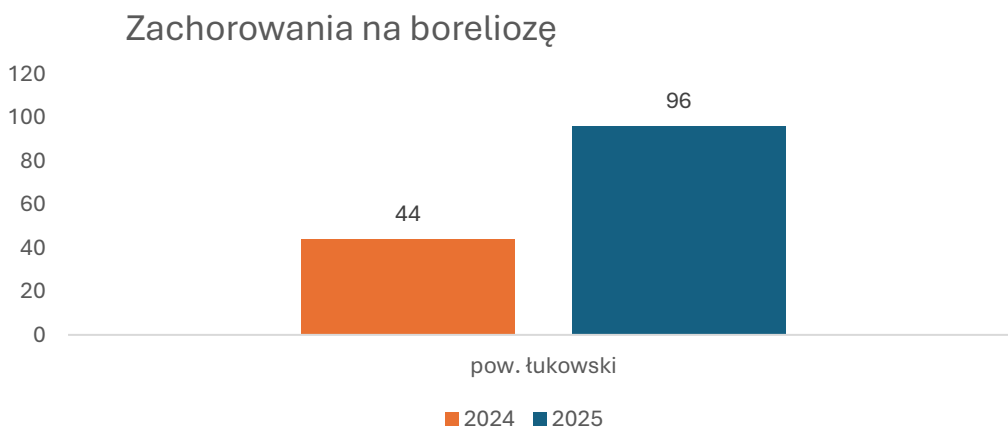
Borelioza z Lyme

W 2025 r. na terenie powiatu łukowskiego odnotowano wzrost zachorowań na boreliozę z Lyme w porównaniu z analogicznym okresem roku 2024. Zarejestrowano:

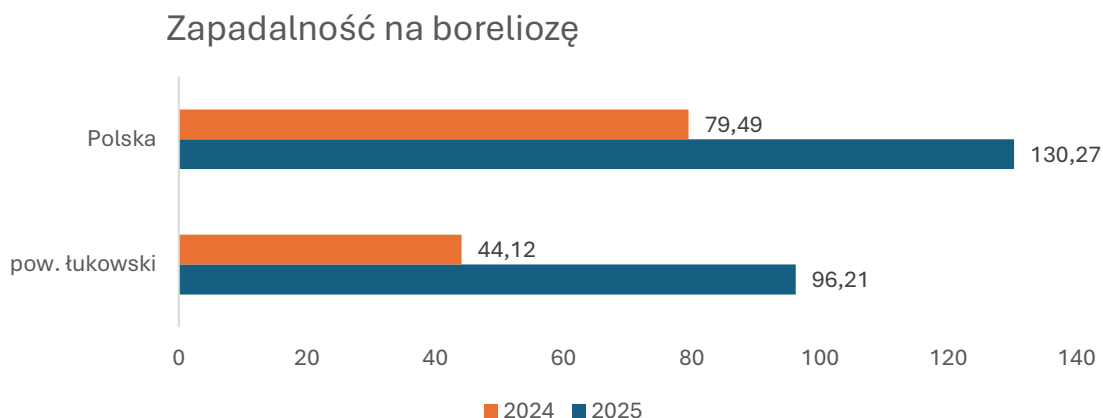
- 96 przypadków zachorowań na boreliozę (2024 r. - 44)
- Hospitalizowano 8 osób (8,33% wszystkich zachorowań na boreliozę).

Zapadalność w powiecie wyniosła 96,21 na 100 tys. mieszkańców, przewyższając wskaźnik z 2024 r, który wynosił 44,12.

W skali kraju w analizowanym okresie odnotowano 48725 przypadków boreliozy, w 2024 r. - 29860. Zapadalność w Polsce wyniosła w 2025 r. 130,27, w 2024 r. - 79,49

Wykres 6. Zachorowania na boreliozę w pow. łukowskim w 2024 i 2025 r.

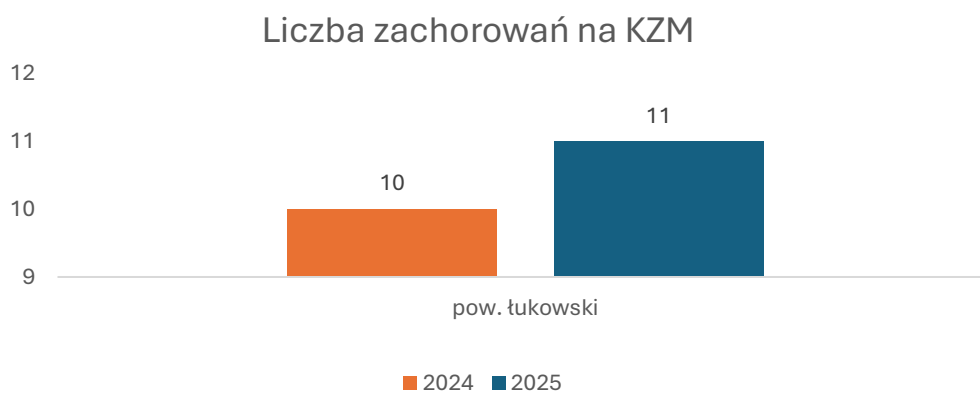

Wykres 7. Wskaźnik zapadalności na boreliozę w pow. łukowskim i w Polsce w 2024 i 2025 r.

Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)

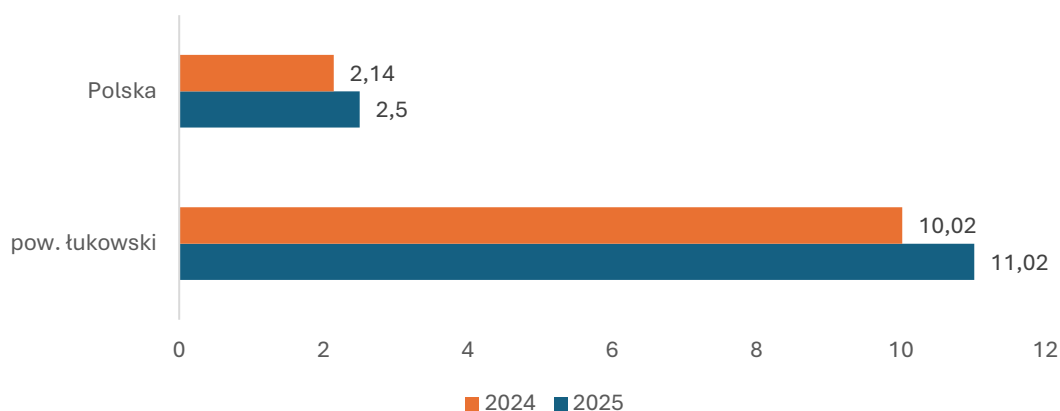
W 2025 r. w powiecie łukowskim odnotowano:

- 11 przypadków kleszczowego zapalenia mózgu, podobnie jak w tym samym okresie 2024 r. (10 przypadków)
- Wszystkie osoby wymagały hospitalizacji.

Wykres 8. Zachorowania na KZM w pow. łukowskim w 2024 i 2025 r.

Zapadalność na KZM

Wykres 9. Wskaźnik zapadalności na KZM w pow. łukowskim i w Polsce w 2024 i 2025 r.

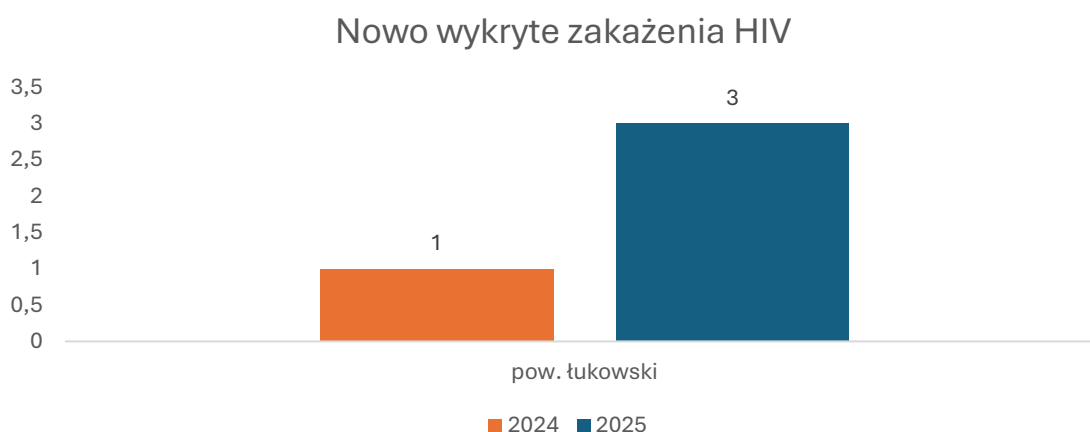
Zapadalność na 100 tys. mieszkańców pow. łukowskiego wzrosła z 10,02 w 2024 r. do 11,02 w 2025 r. W skali kraju zarejestrowano 935 przypadków KZM (zapadalność 2,5), co oznacza wzrost w stosunku do 2024 r. (805 przypadków, zapadalność 2,14).

Ze względu na brak skutecznego leczenia przyczynowego kleszczowego zapalenia mózgu szczególnie zalecane są szczepienia ochronne, w szczególności u osób planujących letni wypoczynek w środowisku leśnym lub narażonych zawodowo na kontakt z kleszczami.

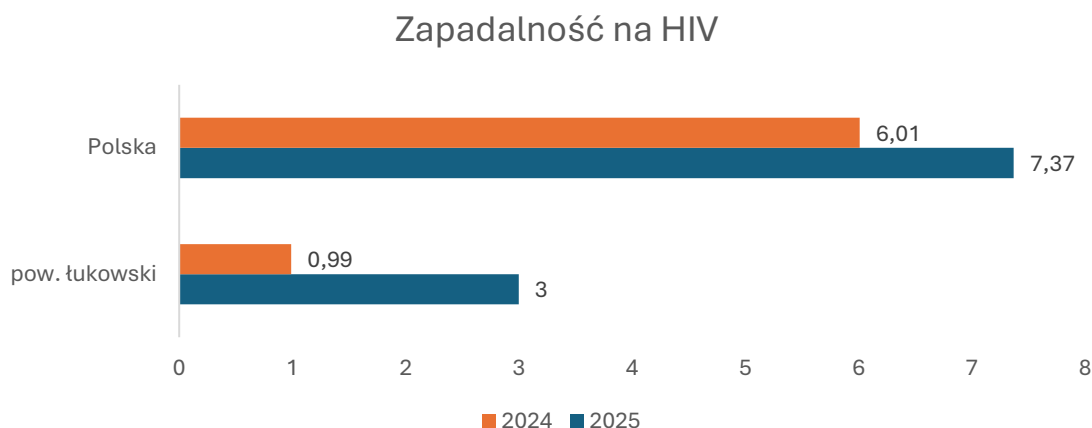
Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS

W 2025 r. w pow. łukowskim zarejestrowano:

- 3 nowo wykrytych zakażeń HIV, tj. o 2 więcej niż w 2024 r.
- Hospitalizowano 1 osobę zakażoną.

Wykres 10. Nowo wykryte zakażenia HIV w pow. łukowskim 2024 i 2025 r.

Wykres 11. Wskaźnik zapadalności na HIV w pow. łukowskim i w Polsce w 2024 i 2025 r.

Zapadalność na 100 tys. mieszkańców powiatu łukowskiego wyniosła 3 i była wyższa od zapadalności, w tym samym czasie w 2024 r. (0,99).

W Polsce w 2025 r. zarejestrowano 2755 nowo wykrytych zakażeń HIV (zapadalność na 100 tys. mieszkańców całego kraju – 7,37) i 173 przypadków AIDS (zap. na 100 tys. ludności - 0,46).

Inwazyjna choroba wywoływana przez *Streptococcus pneumoniae*

W 2025 r. w powiecie zarejestrowano ogółem:

- 5 przypadków zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae* (w 2024 roku – 5)
- 5 osób wymagało hospitalizacji (100 % wszystkich zachorowań).

Zapadalność na 100 tys. mieszkańców województwa lubelskiego wyniosła 1,00 i była taka sama jak zapadalności w 2024 r.

W Polsce ogółem zarejestrowano 3421 przypadki. Zapadalność na 100 tys. ludności całego kraju wyniosła 9,15 i była taka sama jak 2024 r. (9,33)

Odra

W 2025 r. na terenie powiatu łukowskiego nie odnotowano zachorowań na odrę.

W Polsce, w 2025 r. w porównaniu do 2024 r., zaobserwowano znaczny spadek zachorowań na odrę. Zachorowało 127 osób, natomiast, w 2024 r. - 272.

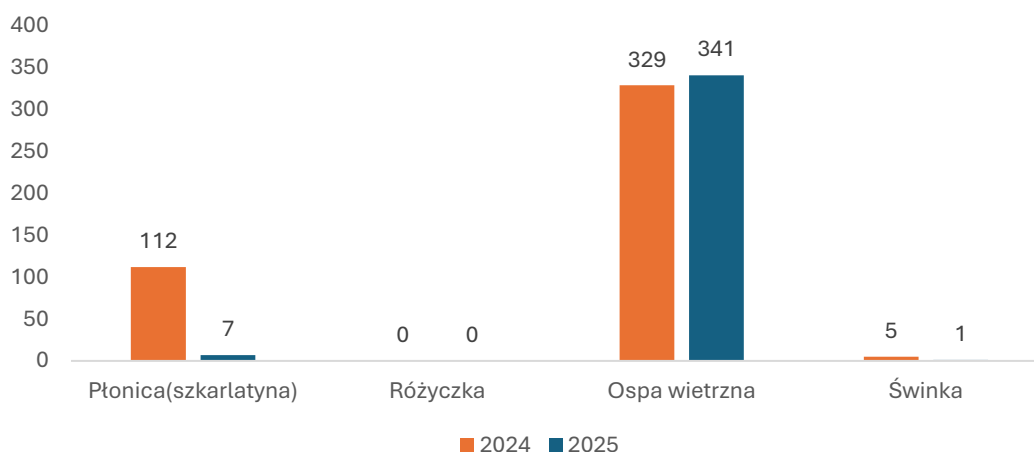
Zapadalność na 100 tys. mieszkańców dla całego kraju wyniosła 0,34 i była znacznie niższa od zapadalności w 2024 r. (0,72).

W zapobieganiu odrze najważniejsze są szczepienia ochronne. Obecnie w Polsce dostępna jest tylko szczepionka skojarzona przeciwko odrze, śwince i różyczce. Zgodnie z obowiązującym w Polsce Programem Szczepień Ochronnych podstawowe szczepienie przeciwko odrze, śwince i różyczce podaje się w 13-15 miesiącu życia, natomiast dawkę przypominającą w 6 roku życia. Ponadto zaleca się szczepienie osób dorosłych, które nie przechorowały odrę ani nie były szczepione.

Szczepienia przeciwko odrze cechują się bardzo wysoką efektywnością. Po podaniu pierwszej dawki odporność uzyskuje ok. 95-98% osób zaszczepionych. Podanie drugiej dawki pozwala osiągnąć odporność u prawie 100% osób zaszczepionych.

Wybrane choroby zakaźne

Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w powiecie łukowskim

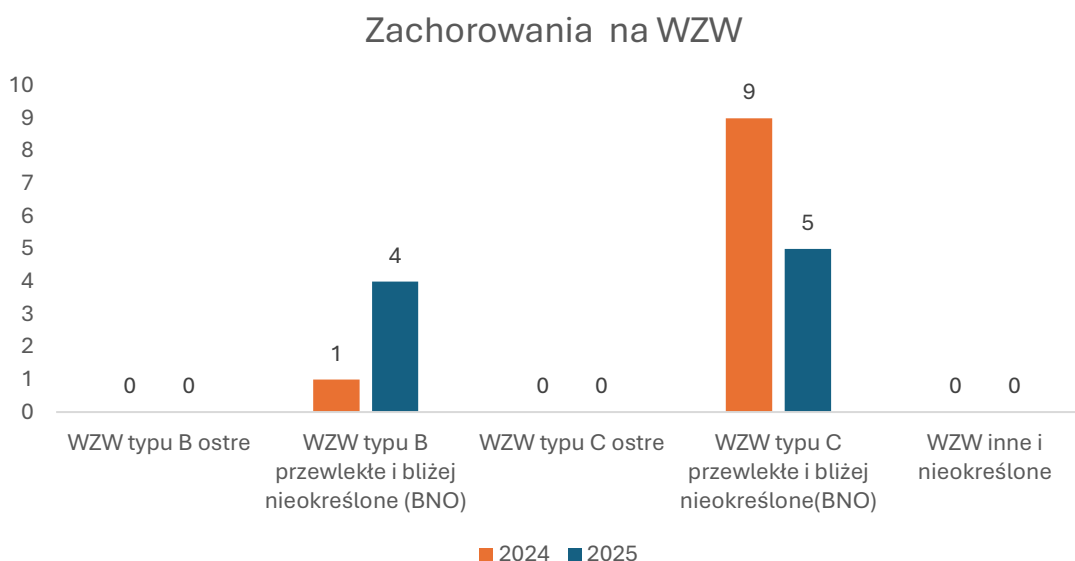

Wykres 12. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w pow. łukowskim w 2024 i 2025 r.

Tabela 1. Wskaźnik zapadalności na wybrane choroby zakaźne w Polsce oraz pow. łukowskim w 2025 i 2024 r.

Zapadalność na wybrane choroby zakaźne				
Jednostka chorobowa	2025		2024	
	pow. łukowski	Polska	pow. łukowski	Polska
Płonica (szkarlatyna)	7,02	46,36	112,25	129,12
Różyczka	0	0,23	0	0,51
Ospa wietrzna	341,75	301,87	329,29	409,23
Świnka	1	1,74	5,01	2,48

Zakażenia krwiopochodne

Wykres 13. Zachorowania na WZW oraz inne nieokreślone w powiecie łukowskim 2024 i 2025 r.

Tabela 2. Wskaźnik zapadalności na WZW oraz inne nieokreślone w Polsce i pow. łukowskim w 2025 i 2024 r.

Jednostka chorobowa	Zapadalność na WZW			
	2025		2024	
	pow. łukowski	Polska	pow. łukowski	Polska
WZW typu B ostre	0	0,09		0,09
WZW typu B przewlekłe i bliżej nieokreślone (BNO)	4,01	9,26	1,01	9,35
WZW typu C ostre	0	0,12	0	0,11
WZW typu C przewlekłe i bliżej nieokreślone (BNO)	5,01	10,77	9,02	9,38
WZW inne i nieokreślone	0	0,21	0	0,22

Ogniska zatruc pokarmowych/zakażeń jelitowych

W 2025 r. w powiecie łukowskim odnotowano:

- 2 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową, ogniska rodzinne.
- 5 osób zachorowało łącznie w ogniskach

Czynnikami etiologicznymi w tych ogniskach w 2025 r. była *Salmonella enteritidis* – 2 ogniska

Wybrane choroby zakaźne przewodu pokarmowego

Salmonelozy

W 2025 r. zgłoszono:

- 33 przypadki zatruc pokarmowych o etiologii *Salmonella enteritidis*.

Współczynnik zapadalności na 100 tys. ludności wyniósł 33,07.

W analogicznym okresie roku ubiegłego w powiecie łukowskim zgłoszono 38 przypadków zachorowań na salmonellozy (współczynnik zapadalności na 100 tys. ludności – 38,02).

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

wywołane przez:

Clostridium difficile:

W 2025 r. zarejestrowano:

- 49 zakażeń
- 49 osób zostało hospitalizowanych.

Współczynnik zapadalności na 100 tys. ludności wyniósł 49,08 i był wyższy niż w 2024 r. (39,01).

E.coli:

W 2025 r. zgłoszono:

- 7 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych tym czynnikiem tj. o 6 przypadków więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego (1 przypadek).

Wirusowe zakażenia jelitowe

wywołanych przez:

Rotawirusy - 111 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności na 100 tys. ludności dla pow. łukowskiego – 111,24), natomiast w 2024 r. zachorowań było 78, a zapadalność wynosiła 78,03.

Norowirusy - 45 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności na 100 tys. ludności dla pow. łukowskiego – 45,16) podczas gdy w 2024 r. odnotowano 43 przypadków zakażeń norowirusowych, a zapadalność wynosiła – 43,12.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A – „choroba brudnych rąk”

W 2025 r oraz w 2024 nie odnotowano zachorowań na WZW A na terenie powiatu łukowskiego.

Gruźlica

Z aktualnie dostępnych danych, opracowanych oraz opublikowanych przez Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie w biuletynie pt. „Gruźlica i choroby układu oddechowego w Polsce” wynika, że w Polsce w 2024 r. (ostatnie dostępne dane) zarejestrowano 4236 zachorowań na gruźlicę, co oznacza 200 przypadków gruźlicy mniej niż w roku 2025. Najwięcej przypadków zachorowań zanotowano w województwach:

- śląskim 718
- mazowieckim 601
- dolnośląskim 386
- lubelskim 328.

W 2025 roku w powiecie łukowskim na gruźlicę wszystkich postaci zachorowało łącznie 17 osób

Wskaźnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców województwa lubelskiego wynosił 17,15

W 2025 zarejestrowano 1 zgon z powodu gruźlicy układu oddechowego.

Styczność i narażenie na wściekliznę

W 2025 roku na terenie powiatu łukowskiego do szczepień przeciwko wściekliznie zakwalifikowano:

- 27 osób mające kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o zachorowanie na wściekliznę, w 2024 r. zakwalifikowano 34 osoby.

Do PSSE w Łukowie nie wpłynęły z Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Lublinie wyniki dodatnie w kierunku zakażenia wirusem wścieklizny u zwierząt.

Kwalifikacja do szczepień przeciwko wściekliznie odbywała się zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u osób, u których doszło do naruszenia ciągłości tkanek podczas kontaktu ze zwierzęciem podejrzanym o wściekliznę. Szczepienia przeciwko wściekliznie wykonywane były w punkcie szczepień znajdującym się w Poradni Chorób Zakaźnych przy SP ZOZ Łukowie.

Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat

W ramach uczestnictwa Polski w światowym programie eradykacji zachorowań na poliomyelitis, podobnie jak w latach ubiegłych istnieje konieczność prowadzenia intensywnego, czynnego nadzoru lekarsko-epidemiologicznego nad ostrymi porażeniami wiotkimi (OPW). Celem nadzoru jest szybkie wykrycie zachorowań na poliomyelitis, podjęcie niezbędnych działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń oraz izolacja szczepów wirusów polio.

Pracownicy PSSE Łuków są obowiązani do prowadzenia cotygodniowego, czynnego nadzoru epidemiologicznego w oddziałach szpitalnych, w których hospitalizowane są dzieci do ukończenia 14 roku życia z ostrymi porażeniami jakichkolwiek grup mięśniowych, z wyłączeniem izolowanego porażenia nerwu twarzowego.

W 2025 r. roku na terenie powiatu łukowskiego nie zgłoszono podejrzeń zachorowań na ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat.

Podsumowanie

W 2025 r. sytuacja epidemiologiczna w powiecie łukowskim była zróżnicowana w zależności od jednostki chorobowej. Odnotowano istotny wzrost zachorowań na grypę oraz zakażenia RSV, a także wyraźny wzrost liczby przypadków boreliozy z Lyme. Jednocześnie obserwowano spadek zachorowań na COVID-19 oraz znaczący spadek liczby przypadków krztuśca w porównaniu z rokiem poprzednim. W zakresie chorób przenoszonych drogą pokarmową utrzymywały się zachorowania na salmonellozy oraz wirusowe zakażenia jelitowe, przy jednoczesnym wzroście liczby zakażeń wywołanych przez *Clostridium difficile* i rotawirusy. Na terenie powiatu nie odnotowano przypadków odry ani wirusowego zapalenia wątroby typu A.

W analizowanym okresie zarejestrowano także pojedyncze przypadki zakażeń HIV, zachorowania na gruźlicę oraz przypadki kleszczowego zapalenia mózgu. Wystąpiły również dwa rodzinne ogniska zatruc pokarmowych o etiologii *Salmonella enteritidis*.

Ogólnie sytuacja epidemiologiczna w powiecie łukowskim w 2025 r. pozostawała pod stałym nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Kluczowe znaczenie dla ograniczania szerzenia się chorób zakaźnych nadal mają działania profilaktyczne, w szczególności szczepienia ochronne, wczesne wykrywanie przypadków oraz prowadzenie nadzoru epidemiologicznego.

Nie odnotowano chorób takich jak czerwonka, cholera, dur brzuszny, dury rzekome A,B,C, błonica, ospa mała, tularemia, tężec, poliomyelitis, ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat, odra, różyczka.

EGZEKUCJA OBOWIĄZKU SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łukowie realizuje zadania związane z nadzorem nad wykonywaniem obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci i młodzieży, wynikających z przepisów prawa oraz Programu Szczepień Ochronnych. Jednym z elementów tych działań jest prowadzenie postępowań administracyjnych wobec osób uchylających się od wykonania ustawowego obowiązku szczepień.

Na podstawie Porozumienia nr 876 zawartego w dniu 18 kwietnia 2024 r. pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, od dnia 1 czerwca 2024 r. zmieniony został model prowadzenia postępowań egzekucyjnych w tym zakresie. W obowiązującym systemie Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni, w tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łukowie, występują w roli wierzyciela w sprawach dotyczących uchylania się przez opiekunów prawnych od obowiązku szczepień ochronnych dzieci. Natomiast funkcję organu egzekucyjnego pełni Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, który na wniosek powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej wszczyna i prowadzi postępowania egzekucyjne. Postępowania te prowadzone są zgodnie z przepisami ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i mają na celu przymuszenie zobowiązanych do wykonania ustawowego obowiązku szczepień ochronnych dzieci i młodzieży.

Jednocześnie działania administracyjne podejmowane przez PSSE w Łukowie poprzedzane są działaniami informacyjnymi. W pierwszej kolejności do rodziców lub opiekunów prawnych kierowana jest korespondencja informująca o obowiązku realizacji szczepień ochronnych oraz wzywająca do dobrowolnego poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom. Dopiero w przypadku dalszego uchylania się od obowiązku podejmowane są kolejne kroki administracyjne, w tym wszczęcie procedury egzekucyjnej za pośrednictwem organu egzekucyjnego, którym jest Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

Grzywna w celu przymuszenia

Grzywna w celu przymuszenia jest środkiem stosowanym wobec osób uchylających się od realizacji obowiązku szczepień:

- może być nakładana wielokrotnie, każdorazowo do kwoty 10 000 zł, przy czym łączna suma grzywien nie może przekroczyć 50 000 zł,
- od postanowienia o nałożeniu grzywny przysługuje zażalenie do Ministra Zdrowia, jednak nie wstrzymuje ono postępowania egzekucyjnego,
- w uzasadnionych przypadkach, na wniosek osoby, która wykonała obowiązek, grzywna może zostać zwrócona w wysokości do 75% lub w całości.

Stan realizacji obowiązku szczepień ochronnych

W 2025 r. sytuacja w zakresie realizacji szczepień ochronnych w powiecie łukowskim nie uległa istotnej zmianie w porównaniu z latami poprzednimi. Analiza danych przekazywanych przez podmioty lecznicze wskazuje, że poziom uodpornienia dzieci i młodzieży nadal utrzymuje się na niskim poziomie, porównywalnym z obserwowanym w 2023 i 2024 r. W 2023 r. i 2024 r. powiat łukowski odnotował najniższy poziom wyszczepialności w województwie lubelskim, a dostępne informacje wskazują, że w 2025 r. nie nastąpiła wyraźna poprawa tej sytuacji. Wskaźniki zaszczepienia w wielu rocznikach nadal pozostają poniżej poziomu bezpieczeństwa epidemiologicznego określanego przez Światową

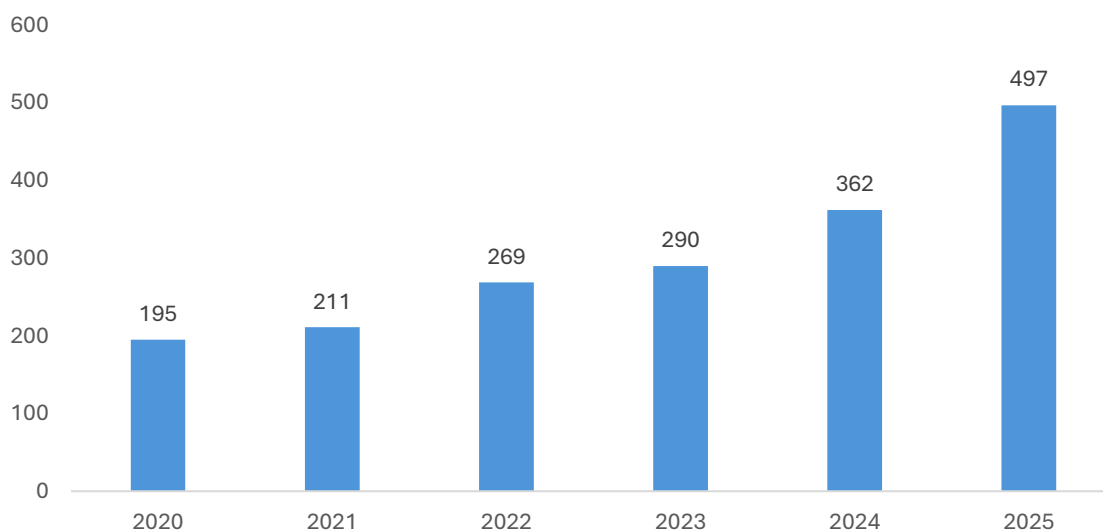
Organizację Zdrowia, który powinien wynosić 90–95%, co stanowi potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu.

W 2025 r. działania w zakresie nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych były prowadzone w szczególności w ramach ogólnopolskiej akcji weryfikacji kart uodpornienia dzieci i młodzieży zainicjowanej przez Główny Inspektorat Sanitarny. Celem tej akcji było uzyskanie faktycznego obrazu poziomu realizacji obowiązkowego kalendarza szczepień oraz identyfikacja przypadków uchylania się od obowiązku szczepień. W ramach przedsięwzięcia sprawdzane były indywidualne karty szczepień dzieci i młodzieży w wieku 0–19 lat, co w skali kraju obejmuje około 7,5 mln osób. Uzyskane dane mają umożliwić dokładną ocenę poziomu odporności populacyjnej oraz podjęcie dalszych działań administracyjnych wobec przypadków uchylania się od obowiązku szczepień.

Akcja ta objęła również podmioty lecznicze funkcjonujące na terenie powiatu łukowskiego i stanowiła istotny element działań nadzorczych w zakresie szczepień ochronnych w 2025 r. Nadal jednak obserwowane są czynniki utrudniające prawidłową realizację Programu Szczepień Ochronnych, w tym ograniczona dostępność lekarzy pediatrów w części podmiotów podstawowej opieki zdrowotnej. Utrzymujący się niski poziom wyszczepialności wskazuje na konieczność dalszego prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych oraz wzmacniania współpracy z podmiotami leczniczymi i jednostkami samorządu terytorialnego w celu poprawy poziomu uodpornienia populacji.

Dane z lat 2020–2025 wskazują na wzrost liczby dzieci nierealizujących obowiązku szczepień ochronnych. Dane te dotyczą liczby dzieci zgłoszonych przez lekarzy POZ do PSSE w Łukowie.

Liczba dzieci, u których nie wykonano obowiązku szczepień ochronnych

Wykres 14. Liczba dzieci, u których nie wykonano obowiązku szczepień ochronnych na terenie powiatu łukowskiego w latach 2014-2024

Podsumowanie

Stale wzrastająca liczba osób nierealizujących obowiązku szczepień ochronnych u dzieci, stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa epidemiologicznego całej populacji.

W celu ograniczenia zjawiska uchylania się od obowiązku szczepień ochronnych u dzieci, konieczne są:

- kontynuacja działań egzekucyjnych wobec rodziców/opiekunów odmawiających szczepień,
- wzmocnienie promocji korzyści wynikających ze szczepień ochronnych,
- prowadzenie systematycznej edukacji na temat bezpieczeństwa i skuteczności szczepień,
- przeciwdziałanie dezinformacji rozpowszechnianej w mediach i przestrzeni publicznej,
- skuteczna współpraca z podmiotami podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) w zakresie informowania, motywowania i monitorowania realizacji obowiązku szczepień.

STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH, WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ NA TERENIE POWIATU ŁUKOWSKIEGO ZA ROK 2025

Działalność kontrolna i postępowanie administracyjne

Na dzień 31 grudnia 2025 r. na terenie powiatu łukowskiego zarejestrowanych było łącznie 134 podmioty wykonujących działalność leczniczą. Wśród nich znajdowały się 2 obiekty realizujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, w tym 1 szpital oraz 1 zakład opiekuńczo-leczniczy.

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne realizowane były w 43 podmiotach, w tym w 35 przychodniach i ośrodkach zdrowia, 2 zakładach badań diagnostycznych i medycznych laboratoriów diagnostycznych, 4 zakładach rehabilitacji leczniczej oraz 2 innych ambulatoriach wykonujących świadczenia zdrowotne (Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa oraz niepubliczny zakład opieki zdrowotnej świadczący usługi pielęgniarskie).

Na terenie powiatu funkcjonowało również 89 indywidualnych i grupowych praktyk zawodowych prowadzących działalność leczniczą, w tym 45 indywidualnych praktyk lekarzy dentyków (w tym 6 indywidualnych specjalistycznych praktyk dentystrycznych) oraz 44 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie.

W 2025 r. w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego skontrolowano 81 obiektów, przeprowadzając łącznie 97 kontroli sanitarnych. Wśród nich były 2 kontrole tematyczne związane z opracowaniem ogniska epidemicznego oraz w celu wydania opinii sanitarnej o obiekcie, 2 kontrole interwencyjne (w Indywidualnej Praktyce Lekarskiej w Łukowie oraz w oddziale psychiatrycznym SP ZOZ w Łukowie) oraz 8 kontroli sprawdzających, przeprowadzonych m.in. w SP ZOZ w Łukowie oraz w poradni podstawowej opieki zdrowotnej.

W analizowanym okresie wydano łącznie 8 decyzji administracyjnych, w tym 2 decyzje prolongujące terminy wykonania zaleceń, 1 decyzję merytoryczną oraz 5 decyzji płatniczych. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 1 mandat karny w wysokości 200 zł.

Tabela 3. Działalność kontrolna w roku 2025

Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba wydanych decyzji administracyjnych				Liczba wydanych mandatów / kwota mandatów
	ogółem	merytoryczne	płatnicze	inne	
97	8	1	5	2	1/200,00 zł

Sytuacja epidemiologiczna w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie województwa lubelskiego.

W 2025 r. SP ZOZ w Łukowie zgłosił dwa ogniska epidemiczne:

Pierwsze ognisko wystąpiło na oddziale wewnętrzno-kardiologicznym. Czynnikiem etiologicznym był wirus SARS-CoV-2, a postać kliniczna obejmowała zakażenia dróg oddechowych inne niż zapalenie płuc. Podejrzenie zakażenia dotyczyło 28 pacjentów, z czego w 5 przypadkach potwierdzono je laboratoryjnie. Nie odnotowano zgonów ani zachorowań wśród personelu medycznego. Jako prawdopodobne źródło zakażenia wskazano pacjenta hospitalizowanego na oddziale. W ognisku przeprowadzono kontrolę sanitarną, podczas której nie stwierdzono uchybień w zakresie przestrzegania procedur sanitarno-epidemiologicznych.

Drugie ognisko odnotowano na pododdziale leczenia udarów mózgu. Czynnikiem etiologicznym była bakteria *Klebsiella pneumoniae* wytwarzająca karbapenemazy typu NDM i OXA-48. Stwierdzono trzy przypadki zakażeń o różnej lokalizacji: zakażenie układu moczowego, zakażenie układu oddechowego oraz zakażenie tkanki podskórnej. U dwóch pacjentów potwierdzono kolonizację drobnoustrojem. Nie odnotowano zakażeń wśród personelu medycznego. Jako prawdopodobne źródło zakażenia wskazano pacjentkę wcześniej hospitalizowaną w innych placówkach medycznych, u której występowało nabyte nosicielstwo bakterii z grupy CPE.

Lecznictwo zamknięte

Rok	Liczba szpitali (stan na koniec roku)	Ogólna liczba skontrolowanych szpitali	Szpitaly w złym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym	Szpitaly w złym stanie higieniczno-sanitarnym	Szpitaly w złym stanie technicznym
2025 r.	1	1	-	-	1

3.1. Stan sanitarno-techniczny szpitali na terenie powiatu łukowskiego w 2025 roku

Na terenie powiatu łukowskiego funkcjonuje jeden podmiot leczniczy wykonujący stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – szpital.

W 2025 r. przeprowadzono 7 kontroli sprawdzających dotyczących realizacji zaleceń zawartych w decyzjach administracyjnych odnoszących się do poprawy warunków technicznych w komórkach organizacyjnych SP ZOZ w Łukowie. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono wykonanie zaleceń wynikających z 4 decyzji. W dwóch przypadkach, w związku z niewykonaniem zaleceń w wyznaczonym terminie, wydano decyzje opłatowe oraz wszczęto postępowanie egzekucyjne.

Ponadto w 2025 r. przeprowadzono kontrole o charakterze tematycznym i interwencyjnym, w tym:

- 1 kontrolę tematyczną w związku z opracowaniem ogniska epidemicznego na oddziale wewnętrzno-kardiologicznym SP ZOZ w Łukowie;
- 1 kontrolę w celu wydania opinii sanitarnej dotyczącej obiektu;
- 2 kontrole interwencyjne przeprowadzone w oddziale psychiatrycznym oraz w gabinecie Indywidualnej Praktyki Stomatologicznej, w związku ze skargami złożonymi przez pacjentów.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w oddziale psychiatrycznym zgłoszone zarzuty nie znalazły potwierdzenia. Natomiast w gabinecie Indywidualnej Praktyki Stomatologicznej stwierdzono uchybienia w zakresie wymagań sanitarnych, w związku z czym nałożono mandat karny oraz wydano decyzję opłatową.

3.2. Ocena podmiotów leczniczych w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

➤ Dezynfekcja

Narzędzia medyczne wielokrotnego użytku poddawane są wstępnej dezynfekcji na oddziałach, w których są wykorzystywane. W oddziałach zapewnione są odpowiednie pojemniki do czasowego przechowywania zużytych narzędzi. Po zakończeniu użytkowania narzędzia spryskiwane są preparatem w postaci piany Aniosyme Prime lub zabezpieczane przed wyschnięciem preparatem Detroenzym Foam, a następnie przekazywane do dalszej dekontaminacji w Centralnej Sterylizatorni. W Centralnej Sterylizatorni narzędzia poddawane są procesowi mycia w myjni ultradźwiękowej, a następnie w myjni-dezynfektorze. W procesach mycia i dezynfekcji stosowane są preparaty Neodisher MediClean Forte oraz Neodisher Septo DN w stężeniu 1%. Do dezynfekcji powierzchni stosowane są chusteczki dezynfekcyjne Meliseptol HBV, preparat w sprayu Meliseptol, natomiast do dezynfekcji dużych powierzchni wykorzystywany jest preparat Hexaquart w stężeniu 5%, dozowany automatycznie. W przypadku powierzchni zanieczyszczonych materiałem organicznym stosowany jest preparat Medicarine w stężeniach 0,18%, 0,36%, 0,72%, 1,08% oraz 1,8%, w zależności od potrzeb.

Do dezynfekcji rąk stosowane są preparaty Promanum, Phago Gel oraz Softa-Man, natomiast do dezynfekcji skóry przed iniekcjami preparat Softasept N. Stosowane środki dezynfekcyjne są właściwie dobrane pod względem spektrum działania oraz zalecanych stężeń roboczych.

Transport narzędzi do Centralnej Sterylizatorni odbywa się w zamkniętych kontenerach, przy użyciu wózków transportowych. Centralna Sterylizatornia wyposażona jest również w parową komorę dezynfekcyjną przeznaczoną do dezynfekcji materacy.

➤ Sterylizacja

Wyroby medyczne wielokrotnego użytku stosowane w lecznictwie zamkniętym poddawane są procesowi sterylizacji w Centralnej Sterylizatorni. Jednostka ta wyposażona jest w dwa autoklawy parowe, posiadające system monitorowania przebiegu procesu oraz możliwość dokumentowania parametrów sterylizacji w formie wydruków. Każdy cykl sterylizacji podlega obowiązkowej kontroli. Codziennie, przed rozpoczęciem pierwszego cyklu, wykonywany jest test Bowie-Dicka. Procesy sterylizacji monitorowane są przy użyciu wskaźników chemicznych umieszczanych w systemie PCD oraz testów biologicznych. Dodatkowo raz w tygodniu przeprowadzany jest test pozostałości białkowych. W Centralnej Sterylizatorni prowadzony jest rejestr „Dzienna kontrola procesów sterylizacji”, zawierający dokumentację dotyczącą poszczególnych wsadów, w tym datę i godzinę procesu, parametry sterylizacji, oznaczenie sterylizatora oraz dane osoby nadzorującej przebieg procesu.

Wyroby sterylne transportowane są na oddziały w zamkniętych kontenerach przy użyciu wózków transportowych.

3.3. Wyposażenie podmiotów leczniczych na terenie powiatu łukowskiego w urządzenia do sterylizacji narzędzi oraz sprzętu medycznego:

Podmioty lecznicze	Liczba autoklawów:	Liczba autoklawów bez drukarek lub systemu rejestracji elektronicznej parametrów sterylizacji	Liczba innych urządzeń do sterylizacji niskotemperaturowej	Autoklaw typu STATIM
Lecznictwo zamknięte	2	0	0	
Lecznictwo ambulatoryjne, przychodnie, poradnie specjalistyczne	10	0	0	2
Prywatne praktyki: lekarskie, pielęgniarские, inne	30	0	0	1
Ogółem	42	0	0	3

3.4. Wykaz Centralnych Sterylizatori funkcjonujących w podmiotach leczniczych w 2025r.

Szpitaly posiadające CS spełniające wymogi rozporządzenia MZ z dn. 26.03. 2019 r. (DZ.U. z 2019 poz. 595 ze zm.)	Szpitaly posiadające CS nie spełniające wymogów rozporządzenia MZ z dn. 26.03. 2019 r. (DZ.U. z 2019 poz. 595 ze zm.)	Szpitaly, które zawarły umowy na sterylizację narzędzi medycznych
1	-	-

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w 2025 r.

Na terenie powiatu łukowskiego pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się łącznie 44 podmioty wykonujące działalność leczniczą w zakresie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych, w tym 43 podmioty udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych oraz 1 zakład opiekuńczo-leczniczy (ZOL). W 2025 r. skontrolowano 22 podmioty wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, w tym zakład opiekuńczo-leczniczy. Wszystkie skontrolowane placówki utrzymane były w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym, w związku z czym nie wydano decyzji administracyjnych.

Kontrole w podmiotach lecznictwa otwartego obejmowały ocenę ogólnego stanu sanitarnego, higienicznego i technicznego obiektów, prawidłowości prowadzenia procesów dekontaminacji powierzchni i sprzętu, postępowania z odpadami komunalnymi i medycznymi, gospodarki bielizną, utrzymania czystości pomieszczeń, przestrzegania procedur higienicznych, a także prowadzenia kontroli wewnętrznej i sposobu jej dokumentowania.

Skontrolowane podmioty spełniały wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Pomieszczenia były dostosowane do zakresu prowadzonej działalności, a wyposażenie i urządzenia umożliwiały ich skuteczne mycie i dezynfekcję. Stosowane środki dezynfekcyjne były właściwie dobrane pod względem spektrum działania, zapewniono dostęp do wyrobów sterylnych oraz ich prawidłowe przechowywanie. Nie stwierdzono również nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami medycznymi.

Kontrole w punktach szczepień

Pod nadzorem PSSE w Łukowie pozostaje 27 punktów szczepień. W 2025 r. przeprowadzono w nich łącznie 68 kontroli, w tym 25 kontroli planowych oraz 43 kontrole kart uodpornienia (I etap – 24, II etap – 19). Zakres kontroli planowych obejmował ocenę utrzymania właściwego stanu sanitarno-higienicznego punktów szczepień, organizacji i wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji szczepień, nadzoru nad gospodarką szczepionkami, warunków przechowywania preparatów szczepionkowych wraz z monitoringiem temperatury oraz stosowanych procedur w zakresie przechowywania szczepionek. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W analizowanym okresie wydano jedną decyzję administracyjną, dotyczącą kontroli przeprowadzonej w 2024 r., zobowiązującą podmiot do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Dotyczyły one braku adnotacji w kartach uodpornienia potwierdzających powiadomienie rodziców o terminach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz braku zachowania terminowości w realizacji szczepień zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych oraz w komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącym Programu Szczepień Ochronnych.

W ramach ogólnopolskiej kontroli kart uodpornienia dokonano oceny realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób do ukończenia 19. roku życia na podstawie weryfikacji kart uodpornienia. Kontrola obejmowała również weryfikację danych dotyczących realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych z uwzględnieniem obowiązków osób przeprowadzających szczepienia, wynikających z art. 17 ust. 8, ust. 9 oraz ust. 9b ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Zebrane dane w formie cyfrowej zostały przekazane za pośrednictwem portalu internetowego Głównego Inspektora Sanitarnego w celu dalszej analizy.

Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

W 2025 r. roku na terenie powiatu łukowskiego funkcjonowało 89 praktyk zawodowych indywidualnych i grupowych prowadzących działalność leczniczą.

- Skontrolowano 50 (38 IPS i 12 IPL) obiektów, nie wydano decyzji administracyjnych.
- Liczba obiektów w złym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym - 0
- Liczba obiektów w złym stanie higieniczno-sanitarnym - 0
- Liczba obiektów w złym stanie technicznym - 0.

Zakres przedmiotowy kontroli dotyczył bieżącego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego gabinetów, procedur higienicznych, dekontaminacji powierzchni, sprzętu, rąk personelu, sprzątnięcia i postępowania ze sprzętem do sprzątnięcia, gospodarką odpadami, dokumentacji kontroli wewnętrznej. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

5.1. Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę stomatologiczną

Na terenie powiatu łukowskiego funkcjonowało 45 gabinetów stomatologicznych.

W 38 skontrolowanych gabinetach indywidualnej praktyki stomatologicznej nie stwierdzono nieprawidłowości.

We wszystkich skontrolowanych gabinetach wykonywana jest dezynfekcja i mycie narzędzi. Gabinety wyposażone są w pojemniki do dezynfekcji z pokrywą i wkładem sitowym oraz odrębny pojemnik do dezynfekcji wiertel. Zapewniono odpowiednie preparaty dezynfekcyjne – spektrum, stężenie, czas dezynfekcji. Gabinety wyposażone są w wydzielone zlewy do mycia narzędzi. Część korzysta z myjek ultradźwiękowych. Prowadzone są rejestry mycia i dezynfekcji. W części gabinetów sterylizacja narzędzi wykonywana jest w gabinecie, część stomatologów czyste narzędzia przekazuje do sterylizacji w Centralnej Sterylizatorni SPZOZ w Łukowie. Zapewniono pojemniki do transportu narzędzi. Kontrola procesów zgodnie z obowiązującą w CS.

W gabinetach, w których sterylizacja przeprowadzana jest na miejscu zapewnione są stanowiska sterylizacji gabinetowej lub punkty sterylizacji z zachowaniem ciągu technologicznego postępującego od części brudnej przez czystą do sterylnej. Procesy sterylizacji kontrolowane są za pomocą wskaźników chemicznych i biologicznych.

W dniu sterylizacji wykonywane są testy Bowie&Dick, testy szczelności autoklawu. Do kontroli wsadu stosowane są testy chemiczne klasy IV, V i VI. Za pomocą wskaźników chemicznych kontrolowany jest każdy proces- umieszczone są 2 wskaźniki. W kilku gabinetach stosowane są przyrządy PCD. Testy biologiczne wykonywane są 1 raz w tygodniu. Inkubacja wskaźników w gabinetach - odczyt po 24 lub 48 godzinach. Autoklawy wyposażone są w urządzenia umożliwiające wydruk z przebiegu procesu. Wyniki kontroli umieszczane są w prowadzonych rejestrach procesów sterylizacji. Autoklawy posiadają aktualne przeglądy techniczne. Co 6 miesięcy wykonywana jest kontrola wewnętrzna w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Raport z kontroli wewnętrznej zawiera datę, obszar kontrolowany oraz wnioski z kontroli.

Podsumowanie

W 2025 r. sytuacja sanitarno-epidemiologiczna w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu łukowskiego była stabilna i pozostawała pod bieżącym nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W analizowanym okresie przeprowadzono liczne kontrole sanitarne obejmujące zarówno podmioty lecznictwa zamkniętego, ambulatoryjnego, jak i praktyki zawodowe. Zdecydowana większość skontrolowanych placówek utrzymywała właściwy stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny, a stosowane procedury w zakresie dekontaminacji, gospodarki odpadami medycznymi, prowadzenia dokumentacji oraz organizacji świadczeń zdrowotnych były zgodne z obowiązującymi przepisami. Stwierdzone w pojedynczych przypadkach uchybienia miały charakter incydentalny i były przedmiotem działań administracyjnych.

W 2025 r. w szpitalu powiatowym odnotowano dwa ogniska epidemiczne, które zostały objęte nadzorem i opracowane zgodnie z obowiązującymi procedurami przeciwepidemicznymi. Podjęte działania ograniczające rozprzestrzenianie się zakażeń były skuteczne, a przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie przestrzegania zasad sanitarno-epidemiologicznych. Na podstawie wyników kontroli oraz prowadzonego nadzoru można stwierdzić, że stan sanitarny podmiotów leczniczych na terenie powiatu łukowskiego w 2025 r. był dobry, a funkcjonujące w nich procedury zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym zapewniały właściwy poziom bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów i personelu medycznego.

HIGIENA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Państwowa Inspekcja Sanitarna w obszarze higieny żywności i żywienia sprawuje stały nadzór sanitarny. Obejmuje on kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących wymagań higienicznych i zdrowotnych, w szczególności warunków produkcji, transportu, przechowywania oraz sprzedaży żywności. Nadzór ten dotyczy również zasad żywienia zbiorowego, jakości zdrowotnej żywności, a także warunków produkcji i obrotu materiałami oraz wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Obiekty Żywnościowe Żywieniowe

W 2025 r. na terenie powiatu łukowskiego nadzorem sanitarnym znajdowało się 3237 obiektów. W porównaniu do 2024 r. liczba obiektów wzrosła o 37.

- 2073 stanowili producenci produkcji pierwotnej
- 164 zakładów produkcji
- 726 zakładów obrotu żywnością
- 261 zakładów żywienia zbiorowego
- wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
- 23 sklepy prowadzące obrót materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

Najczęstsze powody wydawania decyzji zamknięcia:

- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń zakładu, sprzętów i urządzeń
- obecność szkodników w zakładzie oraz śladów ich bytowania.

Najczęstsze przyczyny wydania decyzji zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych:

- obecność w obrocie żywności po upływie terminu przydatności do spożycia
- obecność w obrocie żywności nieidentyfikowalnej.

W 2025 roku przeprowadzono ogółem: 723 kontrole. Wdrożone i stosowane systemy jakości GHP/GMP są w 3227 obiektach, system HACCP w 1068 zakładach.

Tabela 4. Kontrole obiektów żywnościowo-żywnieniowych w powiecie łukowskim w 2025 roku

	2025 r.
Liczba wszystkich obiektów ujętych w ewidencji	3237
w tym:	
Zatwierdzonych	49
Skontrolowanych	563
Ocenionych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego	478
Zaplanowanych do kontroli	390
Realizacja zaplanowanych kontroli	355

Tabela 5 Działania administracyjne dotyczące obiektów żywnościowo-żywnościowych w powiecie łukowskim w 2025 roku

	2025 r.
Liczba wydanych decyzji administracyjnych (nakazowych)	24
w tym:	
Zamknięcia zakładów	2
Zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych	7

Tabela 6. Mandaty karne dotyczące obiektów żywnościowo-żywnościowych w powiecie łukowskim w 2025 roku

	2025 r.
Liczba nałożonych mandatów	29
łączna kwota	6600 zł
Liczba wniosków o ukaranie skierowanych do LPWIS	0
Liczba aktów oskarżenia kierowanych do prokuratury	0

Tabela 7. Realizacja pobierania próbek środków spożywczych materiałów do kontaktu z żywnością w powiecie łukowskim w 2025 roku.

	2025 r.
Liczba pobranych i zbadanych próbek żywności oraz materiałów do kontaktu z żywnością	195
Liczba próbek kwestionowanych	7

Zakłady produkcyjne z wyłączeniem produkcji pierwotnej

Zakłady produkcji żywności stanowią największą grupę zakładów żywnościowo-żywnościowych. Zakres ich działalności jest bardzo zróżnicowany i zależy między innymi od rodzaju wytwarzanej żywności oraz stosowanej technologii produkcji, wielkości produkcji, obszaru dystrybucji, rozmiaru zakładów, a także rodzaju wykorzystywanego wyposażenia.

W zakładach wdrożono system zapewnienia bezpieczeństwa żywności oparty o zasady systemu HACCP (Analiza Zagrożeń i Krytyczne Punkty Kontroli - z ang. Hazard Analysis and Critical Control Points) oraz program tzw. warunków wstępnych GHP, czyli Dobra Praktyka Higieniczna (z ang. Good Hygienic Practice) i GMP, czyli Dobra Praktyka Produkcyjna (z ang. Good Manufacturing Practice).

Najczęściej stwierdzane niezgodności w zakładach produkcyjnych dotyczyły braku zachowania bieżącego stanu sanitarno-higienicznego, niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń, urządzeń i sprzętu produkcyjnego oraz nieprzestrzegania procedur opartych na zasadach sytemu HACCP lub warunków wstępnych GHP i GMP. W celu wyeliminowania naruszeń prawa żywnościowego na producentów żywności nakładane były sankcje w postaci decyzji administracyjnych.

Wykres 15. Nadzór sanitarny nad zakładami produkcyjnymi z wyłączeniem produkcji pierwotnej w powiecie łukowskim w 2024 i 2025 roku

W 2025 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łukowie w tej grupie obiektów znajdują się następujące grupy zakładów produkcji żywności:

- **wytwórnie lodów** – 1 obiekt tj. Wytwórnia Lodów Tradycyjnych w Adamowie. Podczas kontroli sanitarnej w obiekcie nie stwierdzono nieprawidłowości. Pobrano do badań laboratoryjnych 5 próbek, których nie kwestionowano.

- **automaty do lodów** - 5 obiektów - skontrolowano 3 obiekty, przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową oraz 2 kontrole, w związku z wnioskiem o zatwierdzenie oraz o wpis do rejestru zakładów. Próbek do badań laboratoryjnych w tej grupie obiektów nie pobierano.

- **wytwórnie tłuszczów roślinnych** - była 1 wytwórnia tłuszczów.

W obiekcie przeprowadzono kontrolę kompleksową - nieprawidłowości nie stwierdzono.

- **piekarnie** - 10 piekarni – skontrolowano 5 zakładów.

Przeprowadzono łącznie 7 kontroli. Wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości dotyczących stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia. W 2 obiektach przeprowadzono kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń. Do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbkę żywności, której nie kwestionowano.

- **ciastkarnie** - 6 ciastkarni, we wszystkich zakładach przeprowadzono łącznie 7 kontroli sanitarnych. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów był prawidłowy. Próbek do badań laboratoryjnych w tej grupie obiektów nie pobierano.

- **przetwórnice owocowo – warzywne** - 6 obiektów, których produkty dystrybuowane są na terenie Polski, Unii Europejskiej, a także poza terytorium Unii Europejskiej (USA). Skontrolowano 5 zakładów. Przeprowadzono ogółem 6 kontroli, w tym 1 kontrolę tematyczną, w związku z poborem próbek do badań laboratoryjnych, których nie kwestionowano.

Wszystkie zakłady tej grupy obiektów posiadają opracowane systemy zapewnienia jakości: GHP, GMP i HACCP, które spełniają wymagania bezpieczeństwa produkowanej żywności. Systemy zapewnienia jakości każdego roku są weryfikowane, przeprowadzane są audyty, zgodnie z planem ujętym w harmonogramie. Audyty prowadzone są w ramach kontroli wewnętrznej, jak również przez firmy zewnętrzne w ramach posiadanych certyfikatów. Zakłady posiadają wdrożone procedury identyfikacji i weryfikacji dostawców surowców. Zakłady te prowadzą, w ramach funkcjonujących systemów

zarządzania jakością, badania środowiska produkcji, według opracowanych planów rocznych, określających minimalną częstotliwość oraz zakres badań dla poszczególnych linii produkcyjnych.

- **brovary** - był 1 browar. Zakład zajmuje się produkcją oraz sprzedażą piwa rzemieślniczego. W roku sprawozdawczym nie kontrolowano przedmiotowego zakładu.

- **zakłady garmażeryjne** - 4 zakłady garmażeryjne. Zakres produkcji obejmuje głównie wyroby garmażeryjne mięsne, mączne, sałatki, surówki oraz produkcję ciast. Wyroby gotowe dystrybuowane są na terenie powiatu łukowskiego oraz powiatów przyległych. W przypadku jednego zakładu garmażeryjnego również na terytorium Wielkiej Brytanii. W roku 2025 przeprowadzono łącznie 5 kontroli, w tym 3 kontrole planowane, kompleksowe z oceną na podstawie arkusza oceny zakładu oraz 2 kontrole tematyczne w związku z poborem prób do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności.

W jednym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego hal produkcyjnych - wszczęto postępowanie administracyjne, wydano 1 decyzję nakazową z terminem usunięcia uchybień. Zakłady w tej grupie posiadają opracowane i wdrożone systemy zapewnienia jakości oparte na zasadach HACCP.

Pobrano 10 próbek do badań laboratoryjnych, żadnej z prób nie zakwestionowano.

- **zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego** - 3 zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego. Młyn w Stoczku Łukowskim produkuje mąkę żytnią, natomiast Młyn w Łukowie jest producentem mąki pszennej. Wytworzona w w/w zakładach mąka dostarczana jest do odbiorców na terenie województw: lubelskiego, świętokrzyskiego, mazowieckiego i podkarpackiego - głównie do piekarni i sklepów oraz do sklepów sieciowych (Warszawa, Wrocław, Gdańsk, Poznań, Szczecin, Zielona Góra). Trzeci Młyn w m. Wilczyska to niewielki zakład, produkujący mąkę żytnią na potrzeby klientów. Dostawcami zboża do przemiatu są rolnicy z okolicznych miejscowości, a odbiorcami mąki są piekarnie z ościennych powiatów - garwolińskiego i mińskiego. Wszystkie obiekty współpracują ze sprawdzonymi dostawcami surowców, w tym producentami produkcji pierwotnej wpisanymi do rejestru PIS w Łukowie.

Zakłady posiadają opracowane procedury i instrukcje z zakresu GHP, GMP oraz system bezpieczeństwa żywności opartego na zasadach HACCP w zakresie: wytwarzanie produktów przemiatu zbóż, monitoring prowadzony jest systematycznie, przeprowadzane są przeglądy zarządzania w zakresie Zintegrowanego Systemu Zarządzania ISO 9001:2015, ISO 22000:2018 i GMP+. Funkcjonowanie systemów oceniono jako skuteczne, a weryfikacja systemu HACCP wykazała, że właściwie dokonano analizy ryzyka pod kątem realnych zagrożeń wynikających z wymagań prawnych oraz zasad zapewnienia bezpieczeństwa żywności. Ponadto w obiektach w ramach funkcjonujących systemów zapewnienia jakości GHP, GMP, HACCP prowadzone są badania laboratoryjne produktów w ramach wewnętrznej kontroli zakładu. Podczas kontroli sanitarnej oceniono znakowanie na etykietach - nie stwierdzono nieprawidłowości. Przeprowadzono łącznie 7 kontroli, w tym 2 kontrole interwencyjne, dotyczące powiadomień w systemie RASFF. Do badań laboratoryjnych pobrano 3 próbki, żadnej nie zakwestionowano. W 1 obiekcie zakończono postępowanie administracyjne wszczęte w 2023 roku. Kontrola sprawdzająca wykazała, że zakład doprowadzono do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego.

- **wytwórnie wyrobów cukierniczych** - 1 zakład, w którym produkuje się asortyment zgodnie z decyzją zatwierdzenia. Gotowe produkty dystrybuowane są na terenie kraju oraz za granicę. Przeprowadzona w 2025 r. kontrola kompleksowa nie wykazała nieprawidłowości. Obiekt posiada wdrożone i stosowane systemy jakości: GHP, GMP i HACCP.

- **wytwórnie koncentratów spożywczych** - 1 zakład, który zajmuje się produkcją mieszanek przyprawowych dla przemysłu mięsnego. Produkcja prowadzona jest według potrzeb 2-3 razy w tygodniu. Odbiorcami są hurtownie i zakłady mięsne na terenie Polski. W roku sprawozdawczym nie kontrolowano przedmiotowego zakładu.

- **wytwórnie suplementów diety** - 1 zakład prowadzący produkcję i konfekcjonowanie suplementów diety na bazie surowców w postaci proszków umieszczonych w pojemnikach jednostkowych przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz w kapsułkach żelatynowych i pullulanowych, a także sprasowanych w formie tabletek, które następnie umieszczane są

w opakowaniach jednostkowych przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Wyrób gotowy w opakowaniach jednostkowych pakowany w opakowania zbiorcze, a następnie wysyłany do klienta. Obiekt posiada wdrożone i stosowane systemy jakości: GHP, GMP i HACCP. Przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, która nie wykazała nieprawidłowości.

- **produkcji żywności w warunkach domowych** – było **15 producentów**. Przeprowadzono 5 kontroli kompleksowych oraz 1 kontrolę interwencyjną, która okazała się niezasadna. Mandatów karnych nie nakładano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano.

- **inne wytwórnie żywności** - 11 innych wytwórni żywności.

Skontrolowano 2 obiekty na podstawie arkusza oceny zakładu. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Wszystkie zakłady w danej grupie zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka. Nie prowadzono postępowań administracyjnych, mandatów karnych nie nakładano. Wszystkie obiekty posiadają wdrożone i stosowane systemy zapewnienia jakości. Do badań laboratoryjnych nie pobierano próbek.

Zakłady produkcji pierwotnej

W tej grupie znajdują się producenci zajmujący się produkcją pierwotną, czyli rolnicy.

- **produkcja pierwotna, w tym kiełki** - było zarejestrowanych **2073 producentów** produkcji pierwotnej. Na terenie działalności PPIS w Łukowie nie było producentów kiełków. W przedmiotowej grupie obiektów są to producenci zbóż i warzyw korzeniowych oraz producenci owoców miękkich przeznaczonych do bezpośredniego spożycia. W ciągu 2025 roku zarejestrowano 66 nowych producentów a wykreślono 29 producentów warzyw i owoców. Wydano 99 zaświadczeń o wpisie do rejestru plantatorów lub o zmianach w prowadzonej działalności.

Do kontroli zaplanowano 148 gospodarstw. W tej grupie obiektów skontrolowano 165 plantacji: w tym 148 kontroli kompleksowych oraz 23 kontrole tematyczne, z czego 13 stanowiły kontrole interwencyjne związane z powiadomieniami w systemie RASFF. Wszystkie obiekty posiadają wdrożone i stosowane systemy zapewnienia jakości GHP, GMP, które obejmują obszary zachowania higieny podczas uprawy, zbioru i transportu, prawidłowego stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz traceability.

Do badań laboratoryjnych pobrano 25 próbek żywności tj.:

- wiśnia czarna (1 próba) - kierunek badań: zanieczyszczenie pestycydami;
- borówka amerykańska (15 próbek) - kierunek badań: WZW A i NoV;
- malina (5 próbek) - kierunek badań: E.coli βglukuronidazo-dodatnie;
- aronia (1 próba) - kierunek badania: metale;
- jabłka (1 próba) - kierunek badania: zanieczyszczenie pestycydami;
- malina (1 próba) - kierunek badania: zanieczyszczenie pestycydami;
- ziemniaki (1 próba) - kierunek badania: skażenia promieniotwórcze.

Próbek nie kwestionowano.

W ramach „Planu działania na 2025 rok dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach Porozumienia z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego” przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych. Podczas kontroli upraw sprawdzano pochodzenie wody na plantacji oraz metodę podlewania roślin, prawidłowość wyników badania wody. Weryfikowano higienę personelu, sposób zbioru, udział plantatorów w szkoleniach oraz przekazywanie wiedzy zbierającym. Skontrolowano stan sanitarny pojemników do zbioru, przechowywania i transportu owoców, sposób ich mycia oraz miejsce ich przechowywania. Sprawdzano sposób usuwania odpadów płynnych i stałych, sposób nawożenia

plantacji oraz przy współpracy z przedstawicielami IOŚ i PIORiN stosowane w gospodarstwie środki ochrony roślin. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku sprawozdawczym działania edukacyjne dla rolników polegały na zamieszczeniu na portalach społecznościowych oraz portalu Facebook tutejszej stacji informacji odnośnie sposobu rejestracji upraw oraz RHD, informacji dot. wymagań sanitarnych dla punktów skupu owoców i warzyw, wymagań sanitarnych dla plantatorów owoców i warzyw oraz wymagań dla rolniczego handlu detalicznego. Zainteresowanym rolnikom przekazywano opracowane ulotki.

- **produkcja pierwotna i rolniczy handel detaliczny** - było **7 producentów**, z czego 3 producentów zbóż zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka, a 4 producentów warzyw i owoców miękkich przeznaczonych do bezpośredniego spożycia zakwalifikowano do kategorii wysokiego ryzyka. W roku sprawozdawczym w danej grupie obiektów kontrole nie były przeprowadzane. Wszystkie obiekty posiadają wdrożone i stosowane systemy zapewnienia jakości GHP, GMP.

- **produkcja pierwotna i dostawy bezpośrednie** - było **86 producentów**, w tym 36 producentów zbóż i warzyw okopowych oraz 50 producentów warzyw i owoców miękkich przeznaczonych do bezpośredniego spożycia. W roku sprawozdawczym wpis do rejestru zakładów uzyskało 9 nowych producentów. Skontrolowano 6 producentów z tej grupy obiektów. W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości. Wydano 18 zaświadczeń o wpisie do rejestru plantatorów lub zmianach w prowadzonej działalności. Obiekty posiadają wdrożone i stosowane systemy zapewnienia jakości GHP, GMP.

Do badań laboratoryjnych pobrano 2 próbki żywności tj.:

seler korzeniowy (1 próbka) - kierunek badań: metale;

kapusta głowiasta (1 próbka) - kierunek badań: zanieczyszczenie pestycydami.

Wyniki badań prawidłowe - próbek nie kwestionowano.

- **produkcja pierwotna, rolniczy handel detaliczny i dostawy bezpośrednie** - było pod nadzorem **5 producentów**. W tej grupie obiektów znajdują się producenci zbóż, warzyw, w tym okopowych i owoców miękkich przeznaczonych do bezpośredniego spożycia. W roku 2025 wpisano 1 nowego producenta w tej grupie obiektów. Wszystkie obiekty posiadają wdrożone i stosowane systemy zapewnienia jakości GHP, GMP. W 2025 roku przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, która nie wykazała nieprawidłowości.

Edukacja producentów żywności pochodzenia roślinnego

W celu podnoszenia świadomości i wiedzy producentów żywności pochodzenia roślinnego kontynuowano działania edukacyjne i informacyjne. Rozpowszechniano ulotki dotyczące bezpieczeństwa mikrobiologicznego owoców i warzyw oraz wymagań sanitarnych dla punktów skupu, które przekazywano m.in. przy rejestracji nowych podmiotów oraz na festynach.

Na stronie internetowej PSSE opublikowano materiały dla rolników, w tym informacje o obowiązku rejestracji, wymaganiach sanitarnych oraz wytycznych ograniczających ryzyko mikrobiologiczne. Edukacja odbywała się również w formie rozmów telefonicznych oraz krótkich instruktaży podczas wpisów do rejestru.

Zakłady obrotu żywnością

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łukowie znajdują się następujące grupy obiektów **obrotu** żywnością:

- **sklepy spożywcze, w tym supermarkety** - prowadzono nadzór nad 279 sklepami spożywczymi, w tym 34 supermarketami. Zatwierdzono 14 sklepów, w tym 5 supermarketów, przeprowadzono ogółem 221 kontroli (w tym 83 w supermarketach). Przeprowadzono 26 kontroli interwencyjnych, z czego 17 w supermarketach. Kontrole interwencyjne dotyczyły skarg konsumentów, dotyczących żywności niewłaściwej jakości zdrowotnej, niewłaściwej higieny sprzedaży, obecności szkodników oraz powiadomień alarmowych w systemie RASSF. Za stwierdzone podczas kontroli interwencyjnych nieprawidłowości nakładano mandaty karne i prowadzono postępowania administracyjne.

Ogółem skontrolowano **135 sklepów, w tym 31 supermarketów**. Za stwierdzone nieprawidłowości sanitarne nakładano mandaty. Łącznie nałożono 20 mandatów na kwotę 3900 zł, w tym 7 w supermarketach na kwotę 1400 zł.

Prowadzono nadzór w zakresie warunków przechowywania i znakowania wód butelkowanych oraz sprzedaży maku luzem w miejscach obrotu detalicznego.

W ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu do badań laboratoryjnych pobrano **116 próbek żywności**, w tym 64 w supermarketach. Zakwestionowano łącznie 7 próbek, w związku z zanieczyszczeniem ciecierzycy pestycydem glifosat, obecnością Salmonella spp. w filecie z piersi kurczaka (4 próbki), przekroczeniem zawartości orzecha ziemnego i zawartości białek orzecha ziemnego w mieszance ciastek kruchych „MIX” oraz przekroczeniem zawartości substancji dodatkowych (barwników) w Kakaowych drażetkach w glazurze Słodkie Kolorki.

- **kioski spożywcze** - objętych nadzorem było **17 kiosków spożywczych**, w tym 6 kiosków na targowiskach sprzedających mięso oraz 4 kioski na targowiskach sprzedające inne środki spożywcze. Przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych. W danej grupie obiektów 7 zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka, a 10 do kategorii średniego ryzyka. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie pobierano prób do badań laboratoryjnych.

- **apteki** - w 2025 roku nadzorem sanitarnym objętych było 23 apteki, skontrolowano 1 obiekt, w związku z poborem prób do badań laboratoryjnych. Łącznie pobrano 5 próbek (suplementy diety, żywność specjalnego przeznaczenia żywieniowego), kierunek badań: składniki mineralne, WWA oraz znakowanie. Próbek nie kwestionowano.

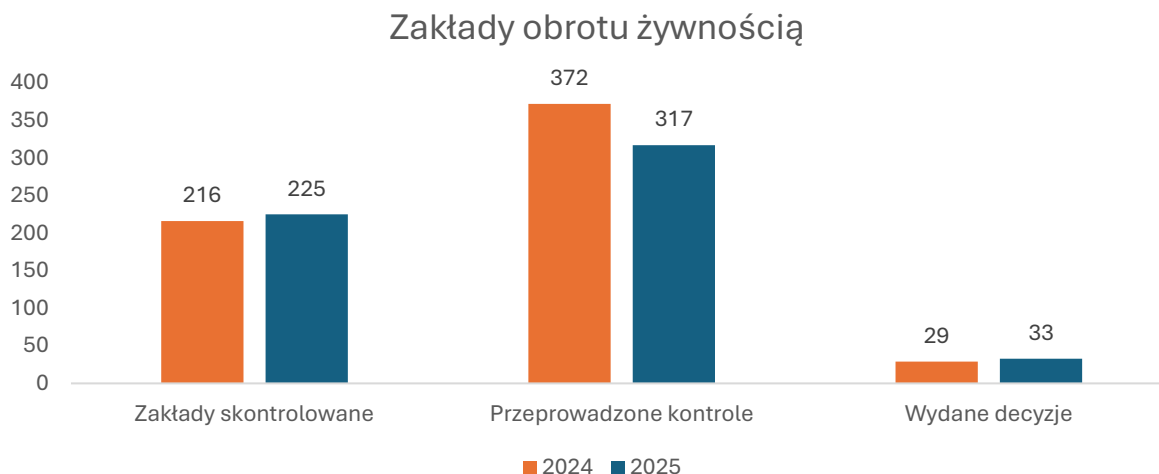
- **magazyny hurtowe** - nadzór sprawowano nad 11 magazynami hurtowymi. Przeprowadzono ogółem 12 kontroli: 6 kontroli kompleksowych, 5 kontroli tematycznych, w związku z poborem prób do badań laboratoryjnych oraz 1 kontrolę interwencyjną - powiadomienie RASFF. Pobrano do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności 13 próbek środków spożywczych, których nie kwestionowano.

- **obiekty ruchome i tymczasowe** - było 110 obiektów ruchomych i tymczasowych, skontrolowano 6 zakładów. Przeprowadzono w nich łącznie 6 kontroli, w tym 1 kontrolę tematyczną dot. występowania ognisk pryszczycy. Obiekty w tej grupie wyposażone były w urządzenia z prawidłowym stanem sanitarno-technicznym, posiadały wystarczające przestrzenie robocze do przeprowadzenia działań związanych z przygotowaniem i sprzedażą środków spożywczych. W ramach systemów zapewnienia jakości stosuje się procedury i instrukcje zapewniające bezpieczeństwo wprowadzanej do obrotu żywności.

- **środki transportu** - pod nadzorem znajdowało się **189 środków transportu**, w tym firmy transportowe. Zatwierdzono 10 nowych obiektów, prowadzących działalność w zakresie transportu żywności. Przeprowadzono kontrole **63 środków transportu**. Wydano 63 zaświadczenia o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w związku z wprowadzeniem do użytku nowych środków transportu lub zmianą numerów rejestracyjnych pojazdów. Środki transportu przeznaczone są głównie do przewozu żywności trwałej i łatwopsującej się, na terenie kraju oraz poza jego granicami. Naczepy ciężarowe chłodnie wyposażone w agregaty chłodnicze z możliwością utrzymania prawidłowej temperatury transportu oraz jej rejestracji, która sprawdzana jest i weryfikowana w ramach systemów zapewnienia jakości produktów. Ponadto prowadzone są rejestry mycia i dezynfekcji pojazdu. Na wyposażeniu są środki do higienicznego mycia

i suszenia rąk (pojemnik z wodą, mydło w płynie, ręczniki jednorazowego użytku). Obiekty tej grupy zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka.

- **inne obiekty obrotu żywnością** – 97 innych obiektów. Przeprowadzono łącznie 8 kontroli sanitarnych, w tym 2 kontrole interwencyjne związane z powiadomieniami RASFF oraz 1 kontrolę tematyczną w związku z poborem prób do badań laboratoryjnych. Pobrano 1 próbkę ziarna kukurydzy (popcorn). Próbki nie kwestionowano. W tej grupie obiektów 90 zakładów, na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu obrotu żywnością zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka, a 7 zakładów do kategorii średniego ryzyka.

Wykres 16. Nadzór sanitarny nad zakładami obrotu żywnością w powiecie łukowskim w 2024 i 2025r.

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

Grupa obiektów żywienia zbiorowego typu otwartego charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem zarówno pod względem zakresu prowadzonej działalności, wielkości pomieszczeń, standardu wyposażenia jak również jakości świadczonych usług.

Wykres 17. Nadzór sanitarny nad zakładami żywienia otwartego w powiecie łukowskim w 2024 i 2025 r.

Pod nadzorem PPIS w Łukowie były **123 obiekty** żywienia zbiorowego otwartego, w tym 49 zakładów małej gastronomii oraz 32 zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych. Zatwierdzono 14 nowych zakładów, w tym 4 zakłady małej gastronomii oraz 7 zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych. Ogółem skontrolowano 61 zakładów. Przeprowadzono łącznie 77 kontroli, w tym 4 interwencyjne.

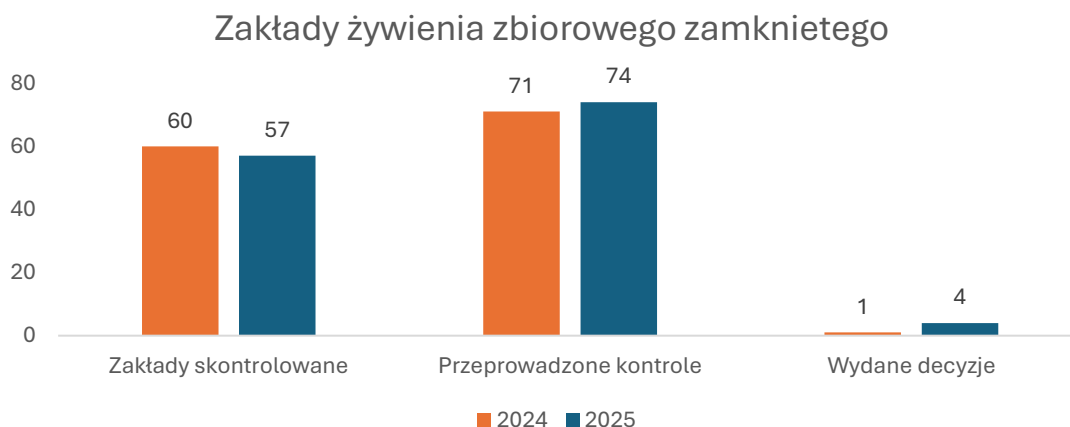
Interwencje dotyczyły złej jakości żywności, dolegliwości ze strony układu pokarmowego po spożyciu zakupionej żywności oraz przenikania zapachów wynikających z obróbki termicznej do innych lokali. W 2 obiektach stwierdzono zły stan higieniczny wyposażenia, nałożono łącznie 2 mandaty karne oraz wszczęto postępowania administracyjne. Kontrole sprawdzające wykazały poprawę stanu sanitarnego zakładów, jak również zwiększenie bezpieczeństwa żywności i żywienia w zakładach żywienia zbiorowego.

Ogółem w obiektach żywienia zbiorowego otwartego wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą poprawy stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń zakładu oraz 2 decyzje zamknięcia zakładu w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dot. złego stanu sanitarnego pomieszczeń i wyposażenia oraz stwierdzeniem obecności śladów bytowania szkodników. Nałożono ogółem 8 mandatów karnych na kwotę 2600 zł, w związku ze stwierdzeniem niewłaściwego stanu higienicznego wyposażenia oraz braku bieżącej dokumentacji systemów zarządzania jakością.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

(łącznie z placówkami systemu oświaty)

Żywnie zbiorowe zamknięte jest formą żywienia organizowaną dla ściśle określonej grupy społecznej, które jest dostosowane do potrzeb osób korzystających z tego typu formy żywienia.

Wykres 18. Nadzór sanitarny nad zakładami żywienia zbiorowego zamkniętego w powiecie łukowskim w 2025 r.

W 2025 r. nadzorowano **125 zakładów żywienia** zbiorowego zamkniętego, zatwierdzono 1 nowy zakład, skontrolowano 57 obiektów. Przeprowadzono **74 kontrole** sanitarno-higieniczne. W 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości dot. niewłaściwej higieny pomieszczeń i wyposażenia. Nałożono mandat karny na kwotę 100 zł. Kontrola sprawdzająca wykazała poprawę stanu sanitarnego zakładu.

- W 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i wyposażenia. Wszczęto postępowanie administracyjne oraz wydano decyzję nakazową z terminem

wykonania zaleceń. Kontrola sprawdzająca wykazała częściowe wykonanie zaleceń sanitarno-technicznych. W obiekcie trwa postępowanie administracyjne.

- W 1 stołówce wydano decyzję unieruchomienia bloku żywienia, w związku z wykryciem obecności enterokoków w liczbie 2 jtk/100 ml. w wodzie pochodzącej z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia, zaopatrującej w wodę stołówkę, do czasu uzyskania prawidłowych wyników badań jakości wody o parametrach zgodnych z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Po uzyskaniu prawidłowych wyników badania wody stwierdzono spełnianie odpowiednich wymogów prawa żywnościowego niezbędnych do ponownego uruchomienia zakładu.

- **zakłady usług cateringowych** - było 13 zakładów usług cateringowych. Przeprowadzono łącznie 8 kontroli w 7 obiektach, w tym 1 kontrolę tematyczną kwalifikacyjną przed wypoczynkiem oraz 1 kontrolę interwencyjną, w związku ze zgłoszeniem złej jakości posiłków w zakładzie cateringowym Catermed Sp. z o.o. świadczącym usługi dla SPZOZ w Łukowie. Po przeprowadzeniu kontroli interwencja okazała się niezasadna. W 1 obiekcie stwierdzono niezgodności sanitarno-techniczne związane z nieprawidłową organizacją i rozplanowaniem pomieszczeń i stanowisk w zakładzie, natomiast w 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowości dot. złego stanu technicznego pomieszczeń. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wszczęto postępowania administracyjne. Mandatów karnych nie nakładano.

Zakłady żywieniowe w placówkach oświatowych

Większość nadzorowanych obiektów w grupie zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego stanowią stołówki w placówkach oświatowych.

W 2025 r. w powiecie łukowskim objęto nadzorem 93 zakłady w placówkach oświatowych, w których prowadzone jest żywienie dzieci i młodzieży. Skontrolowano 36 placówek i przeprowadzono 40 kontroli sanitarnych.

Większość zakładów w tej grupie obiektów posiadało wymaganą infrastrukturę i spełniało warunki higieniczno-sanitarne do prowadzenia działalności w zakresie żywienia zbiorowego. W 1 zakładzie stwierdzono niezgodności z przepisami prawa żywnościowego oraz nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł.

Bloki żywienia w szpitalach

(w tym firmy cateringowe odpowiedzialne za żywienie pacjentów)

W 2025 r. pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie lubelskim znajdował się 1 blok żywienia w szpitalu (kuchenki oddziałowe) oraz 1 firma cateringowa: Zakład Cateringowy Catermed Sp. z o.o., ul. Traktorowa 126, lok 201, 91-204 Łódź, świadcząca usługi dla SPZOZ w Łukowie. (w I połowie 2024 r. – 53 bloki). Kontrole prowadzone były zarówno w zakresie warunków sanitarno-higienicznych, jak i w zakresie jakości żywienia pacjentów. Skontrolowano 2 zakłady, w których łącznie przeprowadzono 5 kontroli. W przypadku bloku żywienia stwierdzono niezgodności z przepisami prawa żywnościowego dot. niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego oraz wydano decyzję administracyjną. W 2025 r. przeprowadzono ocenę żywienia na podstawie jadłospisu, która nie wykazała nieprawidłowości.

Urzędowa kontrola żywności

(badania laboratoryjne)

Urzędowa kontrola żywności realizowana jest m.in. poprzez pobór próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością do badań laboratoryjnych w celu weryfikacji spełnienia wymagań prawa żywnościowego.

W 2025 roku w ramach realizacji „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PIS” na 2025 r., programów badania pozostałości pestycydów w żywności importowanej realizowanych we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz wynikających z interwencji konsumenckich pobrano łącznie 195 próbek, w tym 4 próbki materiałów do kontaktu z żywnością.

Zakwestionowano 7 próbek z czego:

- 4 próbki za zanieczyszczenia mikrobiologiczne – obecność Salmonella spp.,
- 1 próbkę ciecierzycy ze względu na stwierdzenie zanieczyszczenia pestycydem glifosat,
- 1 próbkę kruchych ciasteczek za zawartość alergenów, które nie były wymienione w składzie produktu tj.: orzecha ziemnego i białek orzecha ziemnego,
- 1 próbkę wyrobów cukierniczych za przekroczenia zawartości barwników E 104, E 110, E124.

W związku z interwencją konsumenta pobrano 1 próbkę produktu pn. Capri Sun Multi Vitami – napój ze słomką, producent Capri Sun GmbH Rudolf – Wild – Str.86-98, D-69214 Eppelheim/Heidelberg, Niemcy w celu oceny organoleptycznej i analizy sensorycznej. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości popełniane przez producentów żywności, dystrybutorów oraz importerów mające lub mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności dotyczyły:

- niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego pomieszczeń oraz elementów wyposażenia tych pomieszczeń zakładów,
- braku utrzymania skutecznych systemów kontroli wewnętrznej (GHP/GMP i HACCP),
- nieprawidłowych warunków przechowywania żywności, w tym brak łańcucha chłodniczego, brak zachowanej segregacji asortymentowej,
- braku zachowanej higieny przy sprzedaży żywności,
- braku dokumentacji lub nieaktualnej dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno - epidemiologicznych personelu,
- stwierdzenia w obrocie środków spożywczych po upływie terminów przydatności do spożycia/dat minimalnej trwałości oraz nieoznakowanych.

RASFF - System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach

RASFF to system służący szybkiej informacji o produktach niebezpiecznych znajdujących się na rynku. W ramach funkcjonowania systemu RASFF obowiązującego we wszystkich krajach Unii Europejskiej, w 2025 roku wpłynęło z Krajowego Punktu Kontaktowego poprzez WSSE w Lublinie 13 powiadomień alarmowych, 35 powiadomień informacyjnych w celu podjęcia działań, 12 powiadomień w celu zwrócenia uwagi, 2 powiadomienia o niezgodnościach oraz 1 informacja o zafałszowaniu.

W wyniku przeprowadzonych kontroli większość z kwestionowanych produktów nie znajdowała się w sprzedaży – zostały wycofane z obrotu, zabezpieczone do odbioru przez dostawców lub sprzedane klientom indywidualnym.

Prowadzono 4 postępowania wyjaśniające, w związku z zakwestionowanymi próbkami pobranymi w ramach „Planu pobrania próbek na 2025 r.” oraz 2 postępowania wyjaśniające, dotyczące wykrycia nieprawidłowości w próbkach pochodzących z zakładów zlokalizowanych na terenie powiatu łukowskiego.

- 1) postępowanie dotyczyło przekroczenia poziomu pestycydu glifosat w próbce ciecierzycy. Badanie wykazało zanieczyszczenie próbki pestycydem glifosat na poziomie $27,2 \pm 13,6$ mg/kg. Najwyższy dopuszczalny poziom pestycydu glifosat, zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 293/2013 z dnia 20 marca 2013 r. wynosi 10 mg/kg. W ramach postępowania ustalono dostawcę przedmiotowego asortymentu. Przekazano pismo informacyjne do właściwego terenowo PPIS w Lublinie ze względu na lokalizację dystrybutora produktu.
- 2) postępowanie dotyczyło stwierdzenia obecności Salmonella spp. w 25 g w 4 z 5 zbadanych próbek produktu pn.: Filet z piersi kurczaka. W wyniku postępowania wyjaśniającego, ustalono, że zakwestionowany asortyment został sprzedany klientom indywidualnym na paragon, bez możliwości identyfikacji. Produkt nie znajdował się w obrocie. Ponadto, wystosowano pismo informacyjne do właściwego terenowo, ze względu na siedzibę producenta mięsa Powiatowego Lekarza Weterynarii w Inowrocławiu.
- 3) postępowanie dotyczyło stwierdzenia przekroczenia zawartości orzecha ziemnego i zawartości białek orzecha ziemnego w mieszance ciastek kruchych „MIX”.
Podczas kontroli interwencyjnej w miejscu pobrania próbki ustalono, że w obrocie znajdowały się jeszcze 3 opakowania zakwestionowanej partii produktu. Asortyment zabezpieczono, oznakowano i wycofano z obrotu. W toku postępowania ustalono, że w hurtowni, z której dostarczono asortyment, nie ma już zakwestionowanej partii produktu – został sprzedany. Pouczono przedsiębiorcę o konieczności poinformowania odbiorców o zaistniałej sytuacji. Ponadto przesłano pismo informacyjne do właściwego terenowo PPIS w Radzynie Podlaskim oraz producenta zakwestionowanego środka spożywczego.
- 4) postępowanie dotyczyło stwierdzenia przekroczenia zawartości substancji dodatkowych (barwników) w próbce: Kakaowe drażetki w glazurze Słodkie KOLORKI. Przeprowadzono kontrolę sanitarną w sklepie, podczas której ustalono, że w obrocie znajdowała się 1 sztuka zakwestionowanego asortymentu, pozostały asortyment z partii został sprzedany klientom indywidualnym, bez możliwości identyfikacji. Asortyment zabezpieczono, oznakowano i wycofano z obrotu.

Ponadto prowadzono 2 postępowania wyjaśniające:

1) Jedno dotyczące wykrycia zanieczyszczeń w mące pochodzącej z zakładu produkcyjnego zlokalizowanego na terenie powiatu łukowskiego (przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu **ochratoksyny A**. W związku z powyższym przeprowadzono kontrole interwencyjne w zakładach produkcyjnych oraz u dostawcy surowca. W zakładach opracowano plany naprawcze. Wśród podjętych działań jest m. in. zwiększenie częstotliwości badania wyrobu gotowego i przyjmowanego surowca w kierunku zanieczyszczenia ochratoksyną A, zwłaszcza w okresie przed świeżymi zbiorami (maj, czerwiec, lipiec), zwiększenie częstotliwości czyszczenia silosów (w każdym kwartale silosy będą opróżniane i czyszczone), a także zostały wprowadzone korekty w procedurach i dokumentacji zakładowej. Ponadto firma zakupiła nowe urządzenie o zwiększonej czułości do badania ochratoksyny A w surowcu i produkcie gotowym. Po wpłynięciu zgłoszeń o niezgodności przedmiotowy zakład uruchamiał procedurę informowania i odbioru zakwestionowanego produktu od kontrahentów. Zwrócony asortyment został potraktowany jako odpad i poddawany utylizacji.

2) Drugie postępowanie dotyczące wykrycia **obecności RNA wirusa zapalenia wątroby typu A** w mrożonych owocach leśnych, w których składzie znajdowały się owoce (borówki) pochodzące m. in. ze skupu oraz od producentów produkcji pierwotnej z terenu powiatu łukowskiego. W toku postępowania wyjaśniającego przeprowadzono kontrole interwencyjne, które nie wykazały

nieprawidłowości w zakresie higieny zbioru oraz sprzedaży. Wszyscy producenci produkcji pierwotnej pochodzący z terenu powiatu łukowskiego, posiadali wpis do Rejestru Zakładów Podlegających Urzędowej Kontroli Organów PIS.

Działania akcyjne

Pruszczycza

W związku z występowaniem ognisk pryszczycy w niektórych krajach europejskich wzmożono nadzór m.in. targowiskach i w handlu detalicznym:

- kontrolowano ruchome punkty sprzedaży, z których prowadzona była na targowiskach sprzedaż artykułów mięsa i przetworów mięsnych,
- kontrole prowadzono w zakresie higieny transportu i sprzedaży, znakowania i pochodzenia mięsa i przetworów mięsnych,
- wzmożono nadzór w zakresie kontroli pochodzenia mięsa i mleka pozyskiwanych od zwierząt parzystokopytnych (w szczególności bydła, owiec, kóz i świń) oraz produktów wytworzonych z tych surowców.

W czasie kontroli sprawdzano czy prowadzona jest i przechowywana dokumentacja umożliwiająca zidentyfikowanie dostawców (czy system traceability funkcjonuje w zakładach), oraz kontrolowano czy na produktach spożywczych w tym wędlinie, nabiale, są etykiety, gdzie ujęto informacje dla klientów m.in. skład surowcowy, alergeny czy wartość odżywcza, producenta, oraz kraj pochodzenia. Podczas kontroli na miejscu w zakładach pozostawiono ulotkę Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pn. „Pruszczycza wspólne działanie, wspólne bezpieczeństwo”.

Wypoczynek letni i zimowy

W okresie ferii zimowych w 2025 roku skontrolowano 2 obiekty prowadzące żywienie dla uczestników zorganizowanych form wypoczynku. W okresie wakacji przeprowadzono 19 kontroli w 11 obiektach prowadzących wypoczynek dzieci i młodzieży. W kontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Eventy

Podczas imprez okazjonalnych typu festyny, prowadzono działania informacyjno-edukacyjne m.in. poprzez dystrybucję ulotek informacyjnych pt.: „Bezpieczna żywność w 5 krokach”, „Etykieta bez tajemnic o co tu chodzi?”, „Jak uniknąć zachorowań wywołanych przez chorobotwórcze Escherichia coli”, „Podstawowe informacje dotyczące norowirusów”, „Zalecenia i wytyczne dla producentów produkcji pierwotnej, punktów skupu i zakładów przetwórstwa owocowo-warzywnego dotyczące ograniczenia ryzyka zanieczyszczenia mikrobiologicznego w odniesieniu do świeżych owoców i warzyw”, „Podstawowe zasady zapobiegania zakażeniom mikrobiologicznym owoców i warzyw”, „Stop przekroczeniom norm pozostałości Środków Ochrony Roślin”, „Zalecenia dla plantatorów dotyczące ograniczenia zanieczyszczeń mikrobiologicznych na etapie produkcji podstawowej”, „Wymagania dla podmiotów zajmujących się dostawami bezpośrednimi w tym zbiorem runa leśnego np.: grzybów, owoców jagodowych, ziół”.

Wody butelkowane

Od dnia 01.06.2025 r. rozpoczęto akcję kontrolną prowadzoną w okresie letnim w zakresie oceny warunków przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych. W tym czasie przeprowadzano kontrole tematyczne oraz kontrole kompleksowe w sklepach spożywczych. Podczas kontroli oceniano warunki przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych na zgodność z przepisami rozporządzenia MZ z 31.03.2011 r. w sprawie naturalnych wód mineralnych, wód źródlanych i wód stołowych. W ocenianym zakresie nie stwierdzano nieprawidłowości.

Dni otwarte w jednostkach Państwowej Inspekcji Sanitarnej - propagowanie higieny żywności i żywienia.

W kwietniu 2025 r. w ramach tzw. "Dni Otwartych" przeprowadzono zajęcia edukacyjne w zakresie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów, w tym w obszarze bezpieczeństwa żywności. Przedstawiano prezentacje na temat wymagań higieniczno-sanitarnych przy prowadzeniu działalności związanej z żywnością. Rozdawano ulotki informacyjne dotyczące zdrowego trybu życia czy bezpiecznego grzybobrania. Podczas dni otwartych PSSE, zainteresowane osoby mogły m. in. zasięgnąć konsultacji w zakresie nadzoru nad zakładami oraz zapoznać się z codzienną pracą pionu Higieny Żywności i Żywienia.

Podsumowanie

W 2025 r. zaplanowano do kontroli 390 obiektów żywnościowo – żywieniowych, z czego skontrolowano 355 obiektów, co stanowi 91% realizacji planu kontroli. Nie przeprowadzono kontroli w 35 obiektach, ze względu na likwidację obiektów lub zawieszenie ich działalności.

Ogółem w roku sprawozdawczym przeprowadzono 723 kontrole, skontrolowano 575 obiektów, podczas których w przeważającej liczbie stwierdzano ich prawidłowy stan sanitarno-techniczny. W skontrolowanych obiektach wydano decyzji administracyjnych tj. 14 decyzji nakazowych z terminem usunięcia uchybień, 2 decyzje umorzenia wszczętego postępowania administracyjnego, 7 decyzji zakazu wprowadzania do obrotu żywności niespełniającej wymagań jakości zdrowotnej, 2 decyzje przedłużenia terminu wykonania zaleceń, 57 decyzji wykreślenia, 22 decyzje rozszerzenia, 2 decyzje zamknięcia, 1 decyzja wygaszająca oraz 1 decyzja unieruchomienia. Ponadto wydano 49 decyzji zatwierdzenia. Nałożono 29 mandatów karnych na kwotę 6600 zł.

Za uchybienia stwierdzone podczas kontroli, kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń oraz świadectwa granicznej kontroli sanitarnej wydano 72 decyzji opłatowe.

Porównując stan sanitarny obiektów, stwierdzany podczas kontroli w 2025 roku do roku 2024 należy zauważyć zmniejszenie liczby obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości: liczba obiektów zaplanowanych do kontroli w 2024 roku: 383, liczba obiektów ze stwierdzonym nieprawidłowym stanem higienicznym: 47, w 2025 roku – zaplanowanych 390 obiektów, natomiast stwierdzony nieprawidłowy stan higieniczny: w 35 obiektach.

Wystawiono 312 zaświadczeń o wpisie do Rejestru Zakładów Podlegających Urzędowej Kontroli Organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łukowie, w głównej mierze dotyczących producentów produkcji pierwotnej.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano ogółem 195 próbek. W roku sprawozdawczym zakwestionowano 7 próbek.

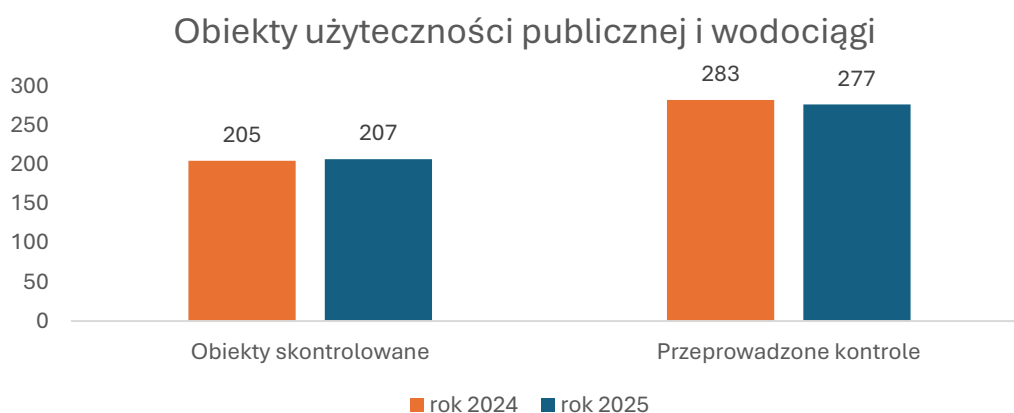
W ramach „Planu działania na 2025 rok dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach Porozumienia z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego” przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych.

HIGIENA KOMUNALNA

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego sprawuje bieżący nadzór nad jakością wody do spożycia, obiektami użyteczności publicznej oraz miejscami zbiorowego wypoczynku i rekreacji dokonując kontroli przestrzegania przepisów w celu ochrony zdrowia ludzkiego.

W 2025 r. w powiecie łukowskim objęto nadzorem 413 obiektów użyteczności publicznej i wodociągów (w 2024 r. - 416)

- Skontrolowano 207 obiektów użyteczności publicznej (w 2024 r. - 205)
- Wykonano 277 kontroli sprawdzających oraz kontroli w ramach zgłaszanych interwencji (w 2024 r. - 283).

Wykres 19. Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej i wodociągami w powiecie łukowskim w 2024 i 2025 r.

Wyniki przeprowadzonych kontroli:

- Wydano 76 decyzji administracyjnych, w tym:
  - decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień sanitarno-higienicznych
  - decyzji warunkowych dotyczących przydatności wody do spożycia
  - decyzji związanych z jakością wody w pływalniach i instalacjach ciepłej wody
  - decyzji porządkowych w sprawie poprawy stanu technicznego i higienicznego obiektów.
- Nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 600 zł. Mandaty nakładano w:
  - zakładach usługowych (stosowanie przeterminowanych preparatów kosmetycznych, niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny wyposażenia zakładów)

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Domy pomocy społecznej, inne jednostki organizacyjne i placówki zapewniające całodobową opiekę

W 2025 r. na terenie powiatu łukowskiego:

- Stan sanitarno-higieniczny skontrolowano w 4 placówkach (w 2024 r. - 5)
- Przeprowadzono 4 kontrole (w 2024 r. - 6)
- W wyżej wymienionych obiektach nie stwierdzono uchybień sanitarnych
- Wydano 0 decyzji administracyjnych (w 2024 r.- 1)

W trakcie czynności kontrolnych oceniano:

- postępowanie z bielizną czystą i brudną w tym sposób przechowywania, transport oraz gospodarkę odpadami, szczególnie odpadami niebezpiecznymi
- weryfikowano stan sanitarno-higieniczny, porządkowy i techniczny pomieszczeń, pokoi mieszkalnych, sanitariatów oraz miejsc, w których organizowane są warsztaty.

Stan ocenianych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Obiekty hotelarskie

W 2025 r. na terenie powiatu łukowskiego objęto nadzorem 13 obiektów świadczących usługi noclegowe (w 2024 r. -13)

- Stan sanitarno-higieniczny skontrolowano w 7 obiektach (w 2024 r. – 6)
- Przeprowadzono 7 kontroli (2024 r.- 8)
- W obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego

Wszystkie kontrolowane obiekty utrzymane są w należyтым stanie sanitarno-higienicznym.

Zakłady usługowe

W 2025 r. w powiecie łukowskim objęto nadzorem 243 zakłady usługowe (127 zakładów fryzjerskich, 88 zakładów kosmetycznych, 1 zakład tatuażu, 18 zakładów odnowy biologicznej, 9 zakładów, w których są świadczone więcej niż jedna z wyżej wymienionych usług).

- Skontrolowano 95 zakładów
- Przeprowadzono 103 kontrole sanitarne i sprawdzające
- Wydano 5 decyzji administracyjnych
- Nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 600 zł.

W tej grupie obiektów, obserwowane są najczęstsze i najbardziej dynamiczne zmiany dotyczące zakończenia, rozpoczęcia bądź zawieszenia działalności, a także zmiany miejsca świadczenia usług lub wspólnego świadczenia usług w jednym lokalu jako odrębne podmioty z zarejestrowaną własną działalnością.

Zakres przeprowadzanych kontroli obejmował przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w obiekcie oraz utrzymanie w nim należytego stanu sanitarno-higienicznego i porządkowego – uwzględniając zaplecze sanitarne i gospodarcze, zaopatrzenie w wodę oraz postępowanie z odpadami.

Ocenie podlegały opracowane i wdrożone procedury zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym u klientów i personelu, dostosowanie procedur do zakresu świadczonych usług.

Kontrolowano sposób przeprowadzania sterylizacji narzędzi w autoklawie wraz z kontrolą wewnętrzną skuteczności procesów sterylizacji lub dokumentację potwierdzającą zlecenie wykonania usług sterylizacji wyspecjalizowanym podmiotom.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły m. in. stosowanie przeterminowanych preparatów kosmetycznych, niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny wyposażenia zakładów.

Ustępy publiczne

W 2025 r. w powiecie łukowskim:

- Objęto nadzorem 3 ustępy publiczne i ogólnodostępnych (w 2024 r. 3)
- Skontrolowano 3 ustępy
- Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, w tym również kontrole sprawdzające
- W 1 ustępie stwierdzono nieprawidłowości
- Wydano 1 decyzję administracyjną.

Podczas kontroli oceniano m.in.: bieżącą czystość i stan pomieszczeń i urządzeń, zaopatrzenie w wodę ciepłą i zimną, prowadzenie dezynfekcji urządzeń i pomieszczeń, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z nieczystościami płynnymi oraz dostępność środków higieny. Stwierdzono nieprawidłowości, obejmujące zarówno zagadnienia higieniczno-sanitarne, sanitarno - techniczne.

Dworce autobusowe, stacje kolejowe

W 2025 r. w powiecie łukowskim:

- Objęto nadzorem 1 dworzec autobusowy i 1 stację kolejową
- Skontrolowano 1 obiekt (dworzec autobusowy)

Sprawdzano stan porządkowy budynków udostępnianych podróżnym, placu dworca oraz stanowisk odjazdowych, toalet, a także zwracano uwagę na gospodarkę odpadami komunalnymi i realizację ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Na Dworcu PKP w Łukowie obowiązuje decyzja PPIS w Łukowie z dnia 09.08.2019 r., w której PPIS w Łukowie nakazał wykonanie szeregu obowiązków mających zapewnić wymagany poziom bezpieczeństwa sanitarnego Dworca PKP w Łukowie z terminem wykonania zaleceń do 30.06.2025 r. Z uwagi na kompleksową przebudowę dworca, na wniosek strony, dnia 05.06.2025 r. PPIS w Łukowie wydał decyzję prolongującą termin wykonania zaleceń do 31.12.2026 r. Obecnie obiekt jest zamknięty dla podróżnych.

Postępowanie w toku.

Tereny rekreacyjne

Tereny rekreacyjne to place zabaw dla dzieci wraz z piaskownicami, których zarządcami są spółdzielnie lub wspólnoty mieszkaniowe, oraz tereny przylegające do kąpieliska.

W 2025 r. w powiecie łukowskim:

- Objęto nadzorem 16 terenów rekreacyjnych
- Skontrolowano 5 obiektów
- Przeprowadzono 6 kontroli
- W 1 obiekcie stwierdzono uchybienia
- Wydano 1 decyzje merytoryczną

Stwierdzone uchybienia dotyczyły złego stanu sanitarno - technicznego urządzeń zabawowych stanowiących wyposażenie placu zabaw.

Pływalnie

W 2025 r. w powiecie łukowskim:

- Objęto nadzorem 2 pływalnie (1 pływalnia kryta, 1 pływalnia odkryta)
- Skontrolowano 2 objekty
- W żadnym obiekcie nie stwierdzono uchybień
- Nie wydano decyzji administracyjnych.

W pobranych do badania próbkach wody stwierdzono przekroczenia parametrów:

- Potencjał redox
- Chloroform

We wszystkich przypadkach powtórne badania potwierdziły skuteczność przeprowadzonych działań naprawczych. W trakcie analiz stwierdzano także jednokrotne skażenie wody przez bakterie Legionella sp. (w natryski w szatniach).

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

W powiecie łukowskim 99 781 osób (100 % mieszkańców powiatu) korzysta z wody o kontrolowanej jakości.

W 2025 r. w powiecie łukowskim:

- Objęto nadzorem 28 wodociągów o kontrolowanej jakości pochodzącej z ujęć podziemnych, w tym:
  - 22 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia
  - 6 inne podmioty zaopatrujące w wodę podmioty działające na rynku spożywczym)
- W 25 wodociągach skontrolowano jakość wody
- W 15 obiektach skontrolowano stan sanitarno-higieniczny urządzeń wodociągowych
- W 1 wodociągu zbiorowego zaopatrzenia i w 1 wodociągu lokalnym stwierdzono brak przydatności wody do spożycia
- W 3 wodociągach stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia
- Wydano 3 decyzje administracyjne

Jakość wody ciepłej

W 2025 r. w powiecie łukowskim w ramach bieżącego nadzoru nad wodą ciepłą oraz prowadzonych postępowań administracyjnych:

- Skontrolowano 5 obiektów (w 2024 – 3)
- Pobrano 27 próbek wody ciepłej
- 77,8 % (21) próbek wody ciepłej spełniało wymagania mikrobiologiczne
- W 2 obiektach stwierdzono ponadnormatywną ilość pałeczek Legionella sp.
- Wydano 3 decyzje.

Nadzór nad kąpieliskami i miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpeli

W 2025 r. funkcjonowało:

- 1 kąpielisko

Przed rozpoczęciem sezonu letniego w ramach kontroli urzędowej z kąpieliska została pobrana próbka wody do badania. Ocena bieżąca jakości wody w kąpielisku dokonywana jest w oparciu o wyniki badań wody przedstawione przez organizatorów, bieżące kontrole i analizy próbek wody wykonywane w ramach nadzoru.

Informacje o jakości wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli są aktualizowane od rozpoczęcia sezonu letniego na podstawie wyników badań i zamieszczane na stronie internetowej: www.gov.pl/web/psse-lukow.

Podmioty lecznicze

Pomieszczenie do centralnego składowania bielizny szpitalnej

W 2025 r. w powiecie łukowskim:

- Skontrolowano 1 placówkę (w 2024 – 1).

W podmiotach leczniczych świadczących całodobową opiekę, usługa prania bielizny szpitalnej zlecana jest firmom zewnętrznym. Obiekty te spełniają wymagania higieniczno-sanitarne i techniczne, tym

samym podnosi się jakość oferowanych usług. Transport bielizny brudnej i czystej z pralni i do pralni odbywa się samochodami przystosowanymi do tego celu. W bieżącym okresie sprawozdawczym w skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną.

Postępowanie z odpadami medycznymi

W 2025 r. w powiecie łukowskim:

- Skontrolowano 4 placówki (w 2024 – 1)
- Przeprowadzono 4 kontrole (w 2024 – 1)

Podmioty lecznicze posiadały wdrożone wewnętrzne procedury oraz instrukcje postępowania z wytwarzanymi w trakcie świadczenia usług medycznych odpadami.

Na przestrzeni ostatnich lat poprawia się stan sanitarno-techniczny pomieszczeń czasowo wykorzystywanych do magazynowania odpadów. Pomieszczenia te są sukcesywnie modernizowane przez zarządzających placówkami medycznymi.

Na terenie powiatu brak jest możliwości termicznej utylizacji odpadów medycznych niebezpiecznych, dlatego odpady te wywożone są do spalarni odpadów znajdujących na terenie innych województw.

Jakość wody ciepłej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą

W 2025 r. w powiecie łukowskim:

- W 1 podmiocie wykonano badanie w ramach bieżącego nadzoru
- Pobrano 11 próbek
- W 2 próbkach (w 2 obiegach wody) woda nie spełniała wymagań w zakresie jakości wody ciepłej
- Wydano 2 decyzje administracyjne.

Podsumowanie

Prowadzone kontrole poszczególnych grup obiektów w powiecie łukowskim nie wskazały na występowanie poważniejszych zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla osób korzystających z usług świadczonych w obiektach użyteczności publicznej.

Stwierdzane nieprawidłowości były usuwane na bieżąco lub w terminach wyznaczonych w postępowaniu administracyjnym.

Obecnie brak jest przepisów regulujących mobilne świadczenie usług kosmetycznych w domu klienta przez osoby przypadkowe, nieprowadzące działalności gospodarczej. Niski poziom świadomości takich osób w zakresie zagrożeń związanych z brakiem wiedzy i umiejętności dotyczących dezynfekcji i sterylizacji sprawia, że skuteczny nadzór nad tego typu praktykami jest nadal utrudniony.

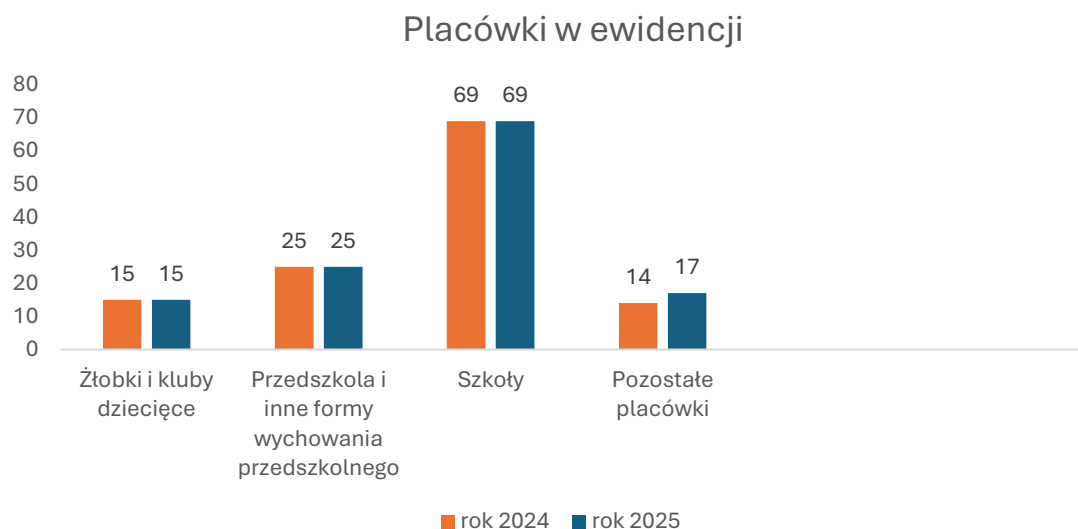
Stwierdzane w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi przekroczenia parametrów mikrobiologicznych skutkowały wydawaniem decyzji o braku przydatności wody do spożycia lub warunkowej przydatności wody do spożycia. Kontynuowana jest edukacja zarządców wodociągów w zakresie konieczności konsolidacji sieci wodociągowej poprzez łączenie „małych” wodociągów z wyeksploatowaną infrastrukturą, produkujących wodę o niestabilnej jakości zdrowotnej w większe sieci wodociągowe. Większe sieci dysponują odpowiednim zapleczem technicznym i finansowym

umożliwiający realizację niezbędnych prac modernizacyjnych, które są w stanie przeprowadzić prace modernizacyjne.

Korzystnym efektem jest stały wzrost świadomości zarządcy pływalni w zakresie odpowiedzialności za jakość zdrowotną wody basenowej co wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa osób korzystających z pływalni.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Państwowa Inspekcja Sanitarna, realizując swoje zadania z zakresu zdrowia publicznego dokonuje kontroli pod kątem przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach, innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w ośrodkach wypoczynku, higieny procesów nauczania, a także utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości.

Wykres 20. Nadzór sanitarny nad szkołami i innymi placówkami oświatowo-wychowawczymi w 2024 i 2025 r.

W 2025 roku na terenie powiatu łukowskiego w ewidencji znajdowały się:

- **124** szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze
- **24** formy wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży.

Skontrolowano:

- **65** (tj. 52,4%) szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych
- **24** (tj. 100%) form wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży.

Przeprowadzono ogółem 150 kontroli:

- **66** kontroli sanitarnych
- **11** kontroli sprawdzających
- **1** kontrolę interwencyjną
- **46** kontroli tematycznych
- **26** kontroli wypoczynku dzieci i młodzieży.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w celu poprawy warunków higienicznych i zdrowotnych szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych:

- Wydano 23 decyzje:

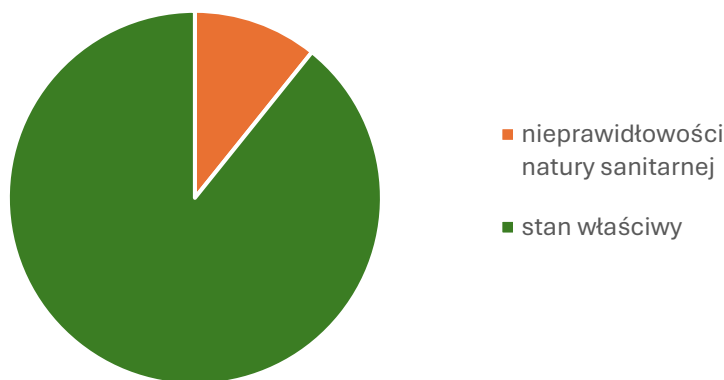
- 6 w związku z naruszeniem wymagań higienicznych i zdrowotnych (w tym 1 decyzja za nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli w 2024 r.)
- 10 w sprawie ustalenia opłaty,
- 7 zmieniających termin wykonania obowiązków,
- nie wydano decyzji umarzających postępowanie administracyjne, stwierdzających wygaśnięcie decyzji, niezbędnych do rozpoczęcia działalności gospodarczej i rejestracji nowych placówek oraz decyzji odmawiających zmiany terminu wykonania obowiązków wskazanych w decyzji.
- nie nakładano mandatów karnych.
- wystosowano 9 wystąpień pokontrolnych.

Stan sanitarny i techniczny budynków

W 2025 r. w powiecie łukowskim stwierdzono:

- w 7 placówkach (10,8%) nieprawidłowości natury sanitarnej, (w 2024 r. w 9 - 15,3%);
- w 5 placówkach (7,7%) niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny, (w 2024 r. w 9 - 15,3%),
- w 1 placówce (1,5%) zły stan higieniczno-sanitarny i techniczny, (w 2024 r. – nie stwierdzono),
- w 1 placówce (1,5%) zły stan techniczny, wymagający częściowego lub kapitalnego remontu (w 2024 r. nie stwierdzono).
- w 58 placówkach (89,2%) nie stwierdzono złego stanu higieniczno-sanitarnego ani technicznego (w 2024 r. w 50 – 84,7%).

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny budynków

Wykres 21 Stan higieniczno-sanitarny i techniczny w skontrolowanych budynkach szkół i innych placówkach oświatowo-wychowawczych w 2025 r.

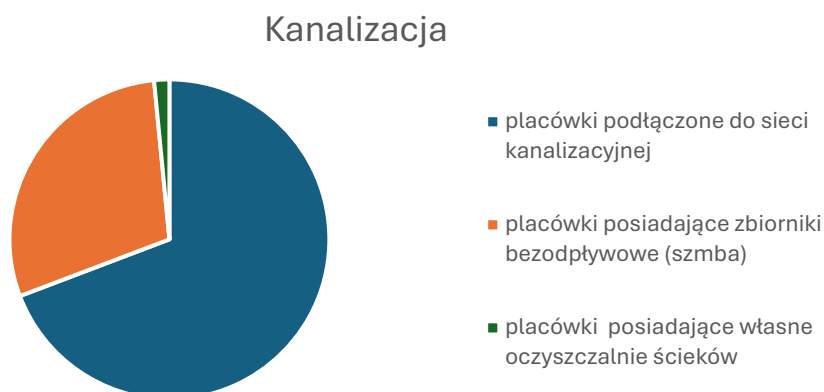
Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: stanu sanitarno-technicznego dróg dojścia i ogrodzenia, nieprawidłowego stanu nawierzchni placu zabaw, nierównej nawierzchni boiska szkolnego, nieprawidłowego stanu sanitarnego sufitu w korytarzu szkolnym, nieprawidłowego stanu sanitarnego ścian i sufitów w salach lekcyjnych, niedostosowania rozmiaru mebli uczniowskich do wzrostu dzieci, nieprawidłowego stanu sanitarnego ścian w sanitariatach, nieprawidłowego stanu technicznego ścian i sufitów w sali rekreacyjno-zastępczej oraz niezapewnienia właściwego oświetlenia w sali gimnastycznej.

Warunki do utrzymania higieny

Zapewnienie w placówkach prawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych zaplecza sanitarnego i jego wyposażenia jest jednym z elementów profilaktyki. Bieżąca czystość, dobry stan techniczny powierzchni, instalacji, wentylacja, podłączenie do instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej, zapewnienie właściwej liczby urządzeń sanitarnych w odniesieniu do liczby osób korzystających oraz zapewnienie środków higieny osobistej składają się na zapewnienie podstawowych standardów higienicznych.

Spośród placówek skontrolowanych pod kątem gospodarki wodno-ściekowej:

- wszystkie skontrolowane placówki w powiecie łukowskim posiadają podłączenie do wodociągu (podobnie jak w roku poprzednim)
- **45 (69,2%)** placówek było podłączonych do sieci kanalizacyjnej centralnej miejskiej/gminnej (w 2024 r. 40 - 67,8%),
- w **20 (30,8%)** placówkach stwierdzono brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej (w 2024 r. 19 - 32,2%), z czego 19 (29,2%) placówek (w 2024 r. 16 - 27,1%) posiadało zbiorniki bezodpływowe (szamba),
- 1 (1,5%) placówka (w 2024 r. 3 - 5,1%) posiadała własną oczyszczalnię ścieków.

Wykres 22 Warunki do utrzymania higieny osobistej w skontrolowanych szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych w 2025 r.

W **61 (93,9%)** skontrolowanych placówkach zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej (w 2024 r. 85,4%).

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- niezapewnienia standardu dostępności do urządzeń sanitarnych dla dzieci i młodzieży – w **4 (6,2%)** placówkach (w 2024 r. w 7 - 14,6%).

Higiena procesów nauczania

Podczas oceny środowiska szkolnego, szczególną uwagę zwracano na dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu dzieci i młodzieży, obciążenie uczniów ciężarem tornistrów, zapewnienie miejsca na pozostawianie podręczników szkolnych, tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny, a także zapewnienie właściwego oświetlenia.

Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych

W 2025 r. oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków w:

- 38 placówkach, (w 2024 r. - 33)
- 64 oddziałach, (w 2024 r. - 92)
- 931 stanowisk, (w 2024 r. - 1283).

Nieprawidłowości stwierdzono w:

- 3 (7,9%) placówkach, (w 2024 r. - w 8 placówkach -24,2%)
- 13 (20,3%) oddziałach, (w 2024 r. - w 27 oddziałach - 29,4%)
- 141 (15,2%) stanowiskach, (w 2024 r. -188 stanowiskach - 14,7%).

W porównaniu do roku ubiegłego spadła liczba placówek, w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie mebli szkolnych niedostosowanych do wymagań ergonomii.

Przyczyną niewłaściwego dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów i przedszkolaków było: niedostateczna wiedza nauczycieli/wychowawców odnośnie zasad dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii, korzystanie przez uczniów z różnych sal dydaktycznych w ciągu dnia.

W 2025 roku w dwóch szkołach po niezwłocznym dostosowaniu stanowisk pracy ucznia do ergonomii i przeprowadzeniu kontroli sprawdzającej, postępowanie prowadzono w zakresie pobrania opłaty za negatywne kontrole.

Decyzję nakazową wydano w przypadku zespołu szkolno-przedszkolnego, w którym badanie ergonomii przeprowadzono w ramach realizacji w/w zadania, akcyjnie. Ponadto wszczęto postępowanie w sprawie pobrania opłaty.

W omawianym roku podczas kontroli bieżącej, przeprowadzonej w zespole szkolno-przedszkolnym stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny mebli szkolnych, wszczęto postępowanie administracyjne.

W ramach działań kontrolnych, w związku z „Wytocznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2025 r.” w zakresie działalności pionu higieny dzieci i młodzieży, odnośnie zadania „Działania kontrolne oraz edukacja zdrowotna w środowisku szkolnym na rzecz eliminacji ryzyka rozwoju wad postawy u dzieci i młodzieży” oraz działań edukacyjnych podejmowanych w ww. zakresie, do dyrektorów szkół oraz organów prowadzących przesłano 4 wystąpienia pokontrolne.

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów

W 2025 roku w oddziałach szkół podstawowych dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Przeprowadzono ważenie tornistrów w 9 szkołach podstawowych, w 32 oddziałach, w którym wzięło udział 522 dzieci.

Waga tornistrów uczniów wynosiła:

- do 10% masy ciała ucznia - 9 placówek, 32 oddziały, 308 dzieci (59,0%),
- 10-15% masy ciała ucznia - 9 placówek, 28 oddziałów, 171 dzieci (32,8%),
- >15% masy ciała ucznia - 9 placówek, 15 oddziałów, 43 dzieci (8,2%).

Rozkład zajęć lekcyjnych

W ramach nadzoru bieżącego oceniany był tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Skontrolowano **31** szkół, **285** oddziałów. Nieprawidłowości nie stwierdzono, podobnie jak w roku 2024.

Warunki do pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych

Skontrolowano **31** szkół – wszystkie szkoły zapewniły uczniom miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych, (w 2024 r. – podobnie).

Temperatura powietrza w pomieszczeniach dydaktycznych

Podczas kontroli oceniano mikroklimat pomieszczeń pod kątem zapewnienia właściwej temperatury w pomieszczeniach dydaktycznych.

Ogółem dokonano pomiarów temperatury w **31** placówkach, **42** pomiary: 1 żłobku/1 pomiar, 1 klubie dziecięcym/1 pomiar, 6 przedszkolach/6 pomiarów, 8 szkołach podstawowych/12 pomiarów, 1 szkole branżowej I stopnia/1 pomiar, 9 zespołach szkół/15 pomiarów, 2 placówkach z pobytom całodobowym/3 pomiary i 3 innych placówkach oświatowo-wychowawczych/3 pomiary. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Oświetlenie w szkołach

Posiadanie raportów z pomiarów natężenia oświetlenia

Posiadanie raportów z pomiarów natężenia oświetlenia

Pod kątem posiadania pomiarów natężenia oświetlenia skontrolowano **32** szkoły:

- **21** szkół posiadało wyniki pomiarów natężenia oświetlenia zgodne z Polską Normą PN-EN 12464-1:2022
- **1** szkoła posiadała wyniki pomiarów natężenia oświetlenia niezgodne z Polską Normą PN-EN 12464-1:2022
- **9** szkół posiadało wyniki pomiarów oświetlenia niezgodne z Polską Normą (tzw. stara norma).
- w **1** szkole stwierdzono brak pomiarów natężenia oświetlenia.

Wykonanie pomiarów natężenia oświetlenia

W 2025 r. w powiecie łukowskim w ramach prowadzenia nadzoru bieżącego Państwowa Inspekcja Sanitarna nie wykonała pomiarów zgodności natężenia oświetlenia z wymaganiami Polskiej Normy PN-EN 12464-1:2022, ze względu na trwające remonty oświetlenia w placówkach lub oczekiwanie na rozstrzygnięcie konkursów odnośnie dofinansowań do wymiany oświetlenia lub termomodernizacji w związku z wymaganiami normy PN-EN 12464-1:2022-01 „Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach”.

W 2025 roku zakończono prowadzone od 2023 r. postępowanie administracyjne w jednym zespole szkół – zapewniono prawidłowe oświetlenie w sali gimnastycznej, okazano stosowne wyniki badań.

Wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą zapewnienia właściwego oświetlenia w sali gimnastycznej (pomiary natężenia oświetlenia, przeprowadzone przez podmiot zewnętrzny wykazały niedoświetlenie). Nie wystosowano wystąpień w powyższym zakresie.

Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W ramach prowadzonego nadzoru nad szkołami, dokonano oceny warunków sanitarno-higienicznych do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Ocenie podlegało m. in. posiadanie przez placówkę

infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Na 31 skontrolowanych szkół, 23 placówki posiadają salę gimnastyczną, 6 placówek posiada salę zastępczą/rekreacyjną, 28 placówek posiada boisko sportowe. Szkolny zespół sportowy posiada 21 placówek, w tym 21 z boiskiem. Spośród skontrolowanych szkół, 1 posiada tylko salę gimnastyczną, 1 - tylko salę zastępczą/rekreacyjną, również 1 posiada wyłącznie boisko sportowe.

W 1 placówce stwierdzono brak infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

W 2 (6,5%) placówkach niezależnie od posiadanej infrastruktury do zajęć z wychowania fizycznego, zajęcia sportowe prowadzono na korytarzach.

W 6 szkołach (19,4%) niezależnie od posiadanej infrastruktury korzystano z obiektów do wychowania fizycznego znajdujących się poza placówką: w 3 z basenu, w 2 z boiska/stadionu, w 1 z siłowni/fitness klubu, czy innej sali sportowej.

Na terenie powiatu łukowskiego funkcjonuje 1 kryta pływalnia „Delfinek”, zarządzana przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łukowie. Przy szkołach nie funkcjonują baseny.

W ramach prowadzonego nadzoru nad szkołami, dokonano oceny warunków sanitarno-higienicznych do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Ocenie podlegało m. in. posiadanie przez placówkę infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Opieka zdrowotna nad uczniami i opieka stomatologiczna

W 2025 r. Państwowa Inspekcja Sanitarnej 31 szkół oceniono pod kątem zapewnienia opieki zdrowotnej nad uczniami (w 2024 r. – 37).

- 16 posiada gabinety profilaktyki zdrowotnej (w 2024 r. – 28)
- 15 szkół (w 2024 r. – 8) zorganizowało opiekę zdrowotną w innych pomieszczeniach na terenie szkół
- 0 szkół zorganizowało opiekę zdrowotną poza placówką, (w 2024 r. – 1).

Wszystkie szkoły zapewniły opiekę zdrowotną nad uczniami (podobnie w 2024 r.).

- 22 szkoły zapewniły gabinety stomatologiczne (w 2024 r. – 22)
- w 9 szkołach stwierdzono brak gabinetów stomatologicznych (w 2024 r. – 15). tego obowiązku).

Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży

W 2025 r. Państwowa Inspekcja Sanitarnej prowadziła nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży:

- Nadzorem objęto 24 formy wypoczynku
- Skontrolowano 24 turnusy
- Z wypoczynku skorzystało 858 dzieci i młodzieży
- Na turnusach nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higienicznych.

Podsumowanie

Podczas sprawowania nadzoru nad placówkami oświaty i wychowania w powiecie łukowskim stwierdzono, że znaczącą większość placówek charakteryzuje prawidłowy stan sanitarno-techniczny.

Występujący nadal brak środków finansowych powoduje przedłużanie terminów wykonania zaleceń zawartych w decyzjach administracyjnych, w 2025 roku wydano 7 decyzji przedłużenia terminów wykonania obowiązków określonych w decyzjach nakazowych.

W placówkach objętych akcją badania ergonomii w poprzednich latach, podczas kontroli kompleksowych, zauważa się znaczną poprawę oznakowania i ergonomii mebli szkolnych, a w szkołach, gdzie stwierdzono nieprawidłowości dyrektorzy z dużym zaangażowaniem dostosowują meble do ergonomii.

Nadal widoczne są nieprawidłowości w nadmiernym obciążeniu uczniów ciężarem tornistrów szkolnych.

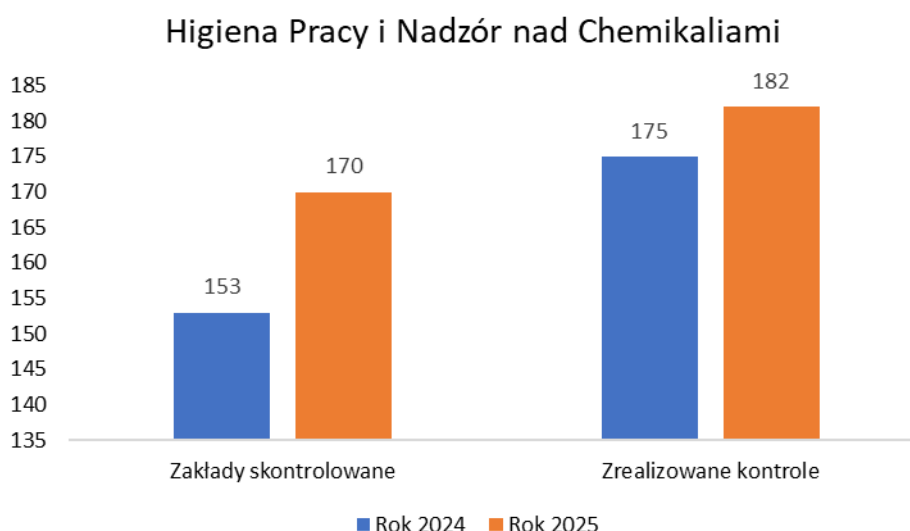
Kontrole w obszarze zapewnienia właściwego oświetlenia w placówkach, w związku z wymaganiami normy PN-EN 12464-1:2022-01 „Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach”, przeprowadzone w 2025 roku wykazały duże zaangażowanie organów prowadzących i dyrektorów szkół odnośnie zapewnienia uczniom właściwego oświetlenia, tj. w szkołach na terenie Gminy Stoczek Łukowski dostosowano oświetlenie do wymagań przytoczonej normy – przeprowadzono modernizację oświetlenia z pomiarami. W części placówek np. na terenie Gminy Łuków prowadzona będzie modernizacja oświetlenia w ramach remontów budynków ze środków pozyskanych z KPO.

HIGIENA PRACY I NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami realizuje zadania związane z nadzorem nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy w celu zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników szkodliwych (chemicznych, fizycznych, biologicznych, psychofizycznych) na zdrowie zatrudnionych, szczególnie w aspekcie przeciwdziałania powstawaniu chorób zawodowych oraz zadania związane z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, produktami kosmetycznymi, prekursorami narkotyków, detergentami, środkami zastępczymi.

Sekcja realizuje również zadania związane z narażeniem pracowników zatrudnionych w zakładach powiatu łukowskiego na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, czynników biologicznych w środowisku pracy.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami środowiska pracy i nadzoru nad chemikaliami w 2025 r. przeprowadzono 182 kontrole w 170 zakładach. Przeprowadzono większą liczbę kontroli w stosunku do 2024 roku (175 kontroli w 153 zakładach).

Wykres 23. Liczba skontrolowanych zakładów i zrealizowanych kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami środowiska pracy i nadzoru nad chemikaliami w 2024 oraz 2025 roku

Nadzór nad warunkami pracy

W 2025 roku skontrolowano 157 zakładów pracy i przeprowadzono 166 kontroli. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono:

- brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych – 5 zakładów;
- brak aktualnych rejestrów czynników szkodliwych – 1 zakład;
- brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego – 3 zakłady;
- uchybienia w zakresie czynników biologicznych – 2 zakłady;
- uchybienia w zakresie czynników rakotwórczych – 3 zakłady;

- brak instrukcji stanowiskowych – 1 zakład;
- przekroczenia NDN hałasu – 5 zakładów

W przekroczeniach normatywów hałasu pracuje ogółem 201 osób. W zakładach z przekroczeniami normatywów wprowadzono działania organizacyjno-techniczne zmierzające do poprawy warunków pracy na stanowiskach pracy z przekroczeniami. W programach działań organizacyjno-technicznych uwzględniono:

- redukcję do minimum osób pracujących na stanowiskach z przekroczeniami;
- rotację pracowników;
- skracanie czasu narażenia;
- stosowanie środków ochrony indywidualnej;
- okresowe przeglądy urządzeń i wymiana zużytych elementów;
- monitorowanie narażenia na stanowiskach pracy poprzez przeprowadzanie pomiarów środowiska pracy wg obowiązującego rozporządzenia w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

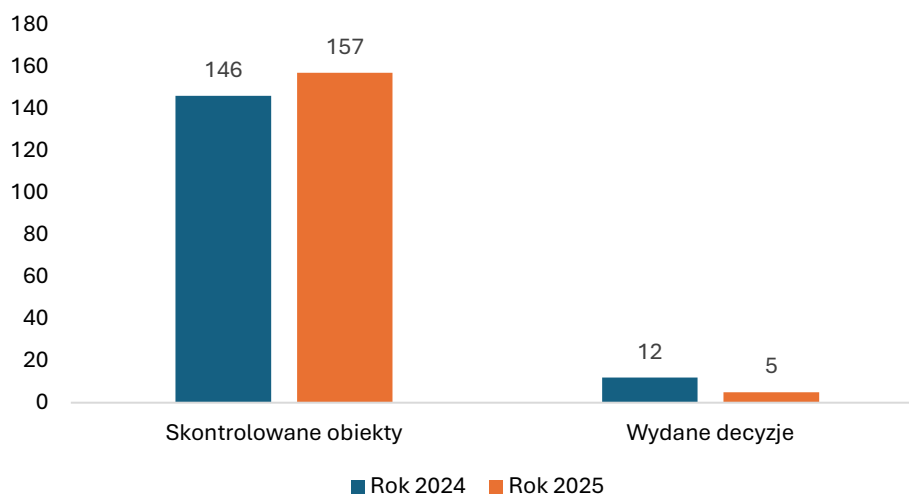
W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w 2025 roku wydano ogółem 9 decyzji, w tym 5 dotyczących poprawy warunków pracy w kontrolowanych zakładach.

Wydane nakazy dotyczyły:

- 4 przeprowadzenia aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- 1 bieżącego prowadzenia rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz karty badań i pomiarów czynników szkodliwych;
- 3 opracowania oceny ryzyka zawodowego lub uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego, w tym dwie o szkodliwe czynniki biologiczne;
- 1 braku przekazania informacji o czynnikach rakotwórczych, mutagennych za 2024r.;
- 1 braku rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy;
- 1 braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym;
- 1 braku aktualnych szkoleń z zakresu bhp;
- 1 zapewnienia instrukcji stanowiskowych.

Wydano 1 decyzję umarzającą wszczęte postępowanie (usunięcie nieprawidłowości nastąpiło przed wydaniem decyzji nakazującej) oraz 3 decyzje dotyczące zmiany terminu wykonania nakazów.

Nadzór nad warunkami pracy

Wykres 24. Liczba obiektów skontrolowanych oraz liczba wydanych decyzji w ramach nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy w 2024 oraz 2025 roku

Nadzór nad podmiotami leczniczymi

W ewidencji obiektów znajduje się 18 podmiotów leczniczych, w tym 17 podmiotów wg PKD 86 i 1 podmiot wg PKD 87.

W 2025 roku przeprowadzono 2 kontrole w tych podmiotach. Nieprawidłowości nie stwierdzono. W podmiotach leczniczych będących w ewidencji PSSE Łuków nie są stosowane leki cytostatyczne.

Ocena warunków pracy podczas zabezpieczania/usuwania wyrobów zawierających azbest

W 2025 roku do PPIS w Łukowie wpłynęły 3 zgłoszenia od 2 firm mających siedzibę poza terenem powiatu łukowskiego. Zgłoszenia dotyczyły wykonania prac polegających na odbiorze i transporcie zapakowanych wyrobów azbestowych z prywatnych posesji mających lokalizację w powiecie łukowskim. Informacje w zakresie odbioru zawarte w zgłoszeniach zweryfikowano z odpowiednimi urzędami gmin. Nie przeprowadzano czynności kontrolnych w powyższym zakresie.

Nadzór nad czynnikami biologicznymi

Liczba zakładów pracy w ewidencji stacji, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne wynosi 110 obiektów. W 2025 roku w 47 obiektach przeprowadzono 49 kontroli z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi. W skontrolowanych obiektach liczba osób narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne ogółem wynosi 995 osób, w tym na grupę 3 - 457 osób i na grupę 2 - 993 osoby.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2 zakładach (PKD 10 i PKD 88) stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- braku w ocenie ryzyka zawodowego zagrożeń dotyczących szkodliwych czynników biologicznych. Wystawiono 2 decyzje nakazujące aktualizację oceny ryzyka zawodowego o szkodliwe czynniki biologiczne.

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na:

- rejestr prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 grupy;
- rejestr pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 grupy;
- ocenę ryzyka zawodowego uwzględniającą szkodliwe czynniki biologiczne;

- zapewnienie odpowiednich szkoleń dla pracowników mających kontakt ze szkodliwym czynnikiem biologicznym;
- opracowanie procedur i instrukcji bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy

W ewidencji znajduje się 45 zakładów pracy objętych nadzorem w zakresie substancji chemicznymi ich mieszaninami, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.

W 2025 roku skontrolowano 29 zakładów pracy przeprowadzając 33 kontrole w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi/mutagennymi lub reprotoksycznymi w środowisku pracy. Ogólna liczba osób narażonych na czynniki rakotwórcze w skontrolowanych zakładach - 138 osób, w tym 29 kobiet i 109 mężczyzn. W wyniku kontroli w 3 zakładach stwierdzono uchybienia, które dotyczyły:

- braku rejestru prac, których wykonanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi/mutagennymi lub reprotoksycznymi,
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie takich czynników,
- braku przekazania informacji,
- braku pomiarów czynników rakotwórczych (pył drewna).

Wydano 1 decyzję w PKD 31, natomiast 2 zakłady usunięty nieprawidłowości przed wydaniem decyzji nakazującej.

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na:

- terminowe przeprowadzanie badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy;
- prowadzenie rejestru prac, których wykonanie powoduje konieczność pozostawania z czynnikami rakotwórczymi/mutagennymi lub reprotoksycznymi;
- prowadzenie rejestru pracowników narażonych na działanie takich czynników;
- realizację obowiązku przekazywania informacji o substancjach, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w terminie do 15 stycznia wg załącznika do rozporządzenia.

Pracodawcy w większości skontrolowanych zakładów zrealizowali obowiązek przekazywania informacji w terminie do 15 stycznia wg załącznika do rozporządzenia. We wszystkich skontrolowanych zakładach pracownicy posiadali aktualne badania lekarskie przeprowadzone przez lekarzy uprawnionych do wykonywania tych badań. W większości zakładów były aktualne badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. W żadnym zakładzie nie stwierdzono ponadnormatywnych wartości. Ponadto pracodawcy zapewniali szkolenia bhp pracowników, instrukcje stanowiskowe, odpowiedni stan sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych oraz środki ochrony indywidualnej. Podczas czynności kontrolnych prowadzono działania informacyjno-edukacyjne dotyczące m.in. palenia tytoniu w miejscach kontaktu z czynnikami rakotwórczymi; prawidłowego wypełnienia i przekazywania informacji do właściwego PWIS i PIP według obowiązującego wzoru o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Liczba zakładów pracy w ewidencji stacji, w których występuje narażenie pracowników na substancje reprotoksyczne wynosi 25 obiektów. W 2025 roku w 12 obiektach przeprowadzono 12 kontroli w powyższym zakresie. W skontrolowanych obiektach liczba osób narażonych na substancje reprotoksyczne wynosi ogółem 97 osób, w tym kobiet 14 i 83 mężczyzn. W 6 zakładach pracy

przeprowadzono działania informacyjno-edukacyjne odnośnie narażenia pracowników na substancje reprotoksyczne oraz obowiązków dla pracodawcy, a mianowicie:

- prowadzenia rejestru prac, których wykonanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami reprotoksycznymi,
- prowadzenia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji reprotoksycznych,
- przekazania informacji w terminie do 15 stycznia wg załącznika do rozporządzenia.

Działania profilaktyczne i edukacyjne

W ramach działań edukacyjnych i profilaktycznych:

Udzielano porad i przekazano informacje w zakresie wywiązywania się pracodawców z obowiązków wynikających z art. 23c ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, w tym informowano o zagrożeniach związanych z narażeniem na radon w pomieszczeniach pracy, jego występowania, związanych z narażeniem na radon zagrożeń dla zdrowia oraz znaczenia przeprowadzania pomiarów oraz dostępnych środków technicznych służących ograniczeniu występujących stężeń radonu.

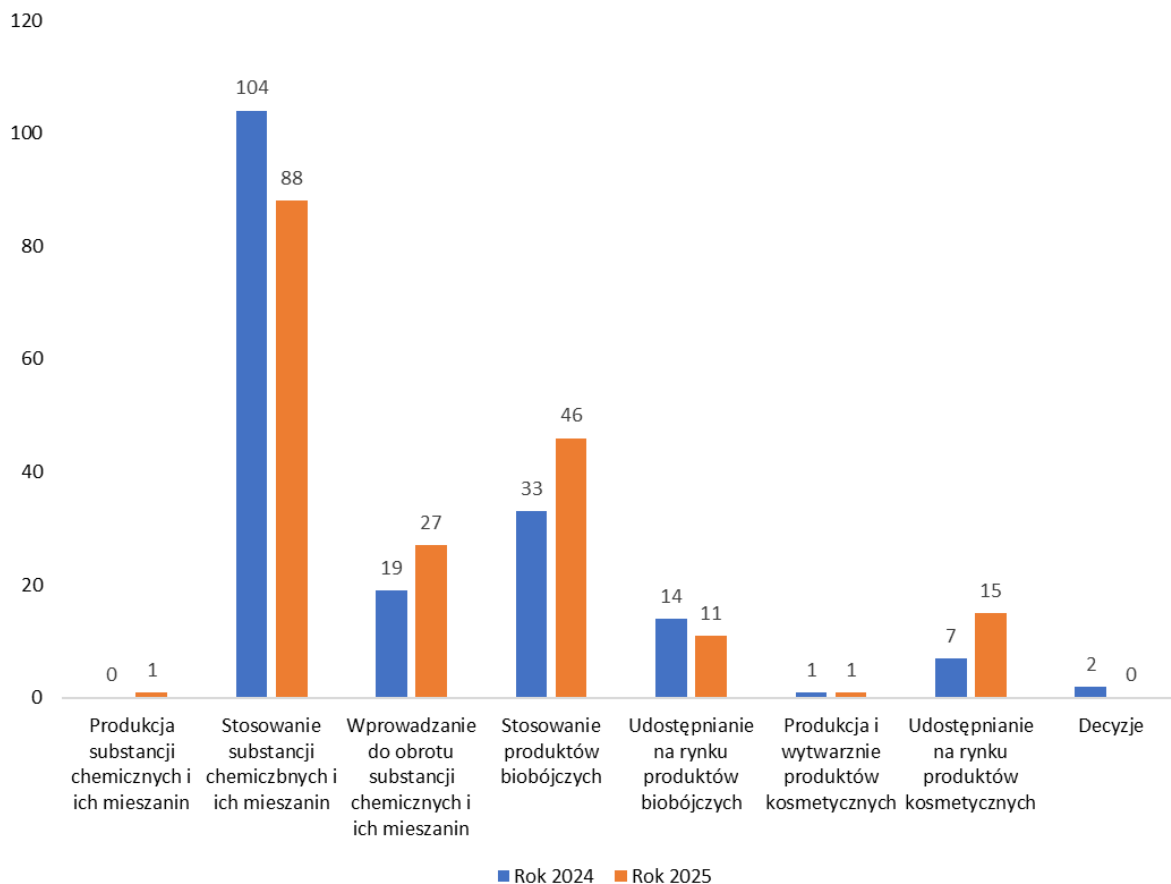
W ramach upowszechniania specjalistycznej wiedzy o zagrożeniach występujących w środowisku pracy, podczas bieżących kontroli sanitarnych prowadzono również działania informacyjno-edukacyjne w zakresie zagadnień, dotyczących bezpiecznych warunków pracy, duży nacisk na nowe obowiązki pracodawców związane z występowaniem w miejscu pracy substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu reprotoksycznym.

Zachęcano do korzystania z materiałów edukacyjno-informacyjnych zamieszczonych na stronach Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Państwowej Agencji Atomistyki oraz Narodowego Instytutu Zdrowia PZH Państwowego Instytutu Badawczego.

Nadzór nad chemikaliami i ich mieszaninami

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad chemikaliami prowadzi nadzór na substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi oraz kosmetykami. Celem działań kontrolnych jest zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego pracowników i konsumentów oraz eliminowanie z rynku produktów niespełniających wymogów prawnych.

Nadzór nad chemikaliami i ich mieszaninami

Wykres 25. Liczba przeprowadzonych kontroli i wydanych decyzji w ramach nadzoru sanitarnego nad chemikaliami i ich mieszaninami w 2024 oraz 2025 r.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny

Liczba obiektów w ewidencji stacji w zakresie wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składnik w mieszaninach oraz stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny łącznie wynosi 291, w tym stosujących substancje i ich mieszaniny - 218 i 73 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin. W 2025 roku przeprowadzono łącznie 115 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym u dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin - 27 kontroli, a w zakresie stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny (nie będących formulatorami) - 88 kontroli.

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na:

- oznakowanie substancji chemicznych i ich mieszanin;
- posiadanie aktualnych kart charakterystyki;
- posiadanie aktualnego spisu stosowanych substancji/mieszanin chemicznych niebezpiecznych;
- sposób przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin;
- dostępność dla pracowników instrukcji bhp/stanowiskowych oraz czy uwzględniają informacje zawarte w kartach charakterystyki;
- ocenę ryzyka zawodowego;
- zapewnienie przez pracodawcę właściwych środków ochrony indywidualnej;
- zapewnienie odpowiednich środków do udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie udostępniania na rynku produktów chemicznych oraz w zakresie stosujących w działalności zawodowej.

Realizacja projektu REACH-EN-FORCE-13 (REF-13)

Zakres projektu REACH-EN-FORCE-13 (REF-13) obejmował sprawdzenie zgodności produktów chemicznych sprzedawanych online z przepisami wynikającymi z rozporządzeń REACH i CLP w odniesieniu do substancji chemicznych, ich mieszanin i wyrobów. Projekt obejmował zarówno weryfikację poprawności oznakowania zagrożeń w reklamach substancji i ich mieszanin, jak i egzekwowanie ograniczeń dotyczących określonych chemikaliów w produktach sprzedawanych online. W zakresie projektu przeprowadzono jedną kontrolę - nieprawidłowości nie stwierdzono.

Produkty biobójcze

Liczba podmiotów udostępniających na rynku produkty biobójcze w ewidencji obiektów wynosi - 39 obiektów. W 2025 roku przeprowadzono w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi łącznie 57 kontroli, z czego 46 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych w działalności zawodowej i 11 kontroli w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie produktów biobójczych.

Realizacja projekt BPR-ENFORCE-3 (BEF-3)

Projekt obejmował sprawdzenie informacji zawartych na etykietach produktów biobójczych z informacjami ujętymi w Charakterystyce Produktu Biobójczego (SPC) oraz informacjami zawartymi w kartach charakterystyki - tam, gdzie ich sporządzenie jest wymagane dla produktów biobójczych. W ramach projektu przeprowadzono 2 kontrole, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Liczba podmiotów ogółem w ewidencji w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi wynosi 30, w tym:

osoby odpowiedzialne - producenci - 1

dystrybutorzy/sklepy - 29

W 2025 roku skontrolowano 1 zakład wytwarzający produkty kosmetyczne w zakresie warunków wytwarzania, dokumentacji i w zakresie oznakowania opakowań jednostkowych oraz 12 obiektów zajmujących się obrotem produktów kosmetycznych (sklepy) w zakresie oznakowania opakowań jednostkowych oraz obecności substancji niedozwolonych w tych produktach. łącznie przeprowadzono 16 kontroli w ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi. Ponadto w ramach realizacji wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego w jednym obiekcie pobrano 1 próbkę produktu kosmetycznego przeznaczonego do stosowania dla niemowląt i małych celem przeprowadzenia badań mikrobiologicznych. Wyniki badań nie wykazały nieprawidłowości.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Nadzór nad Środkami Zastępczy i Nowymi Substancjami Psychoaktywnymi

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy kontrola przestrzegania przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Przesyłano do WSSE Lublin raporty w systemie miesięcznym informujące o przypadkach zatruc i/lub zgonów środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi na podstawie współpracy z podmiotami leczniczymi.

W 2025 roku nie prowadzono kontroli oraz postępowań administracyjnych w sprawie podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, nie wpłynęły materiały od organów ścigania, nie prowadzono również postępowań administracyjnych dotyczących zakazu wytwarzania lub obrotu środkami zastępczymi.

Epidemiologia zatruc Środkami Zastępczymi i NSP

W 2025 roku nie odnotowano zgłoszeń przypadków zatruc i/lub zgonów po spożyciu środków zastępczych i/lub nowych substancji psychoaktywnych.

Dokonano przypomnienia podmiotom leczniczym o konieczności wyżej wymienionych zgłoszeń, poinformowano aby przekazywane dane były rzetelne, kompletne i uzyskiwane w odpowiednim czasie.

Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3

Na terenie działalności PSSE Łuków nie znajdują się podmioty wprowadzające do obrotu prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3.

Ogólna liczba stosujących prekursory narkotykowe w działalności zawodowej wynosi 11 zakładów. W 2025 roku przeprowadzono 5 kontroli w zakresie stosowania prekursorów narkotykowych w działalności zawodowej. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano decyzji administracyjnych.

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na:

- proces technologiczny, w którym stosowany jest prekursor (wykorzystanie prekursora);
- oznakowanie stosowanego prekursora, czy jest zgodne z obowiązującymi przepisami, czy jest widoczne i umożliwiające identyfikację;
- posiadanie aktualnej karty charakterystyki oraz czy pracownicy zostali zapoznani z jej treścią;
- dostępność dla pracowników instrukcji bhp/stanowiskowych oraz czy zostały zamieszczone informacje zawarte w karcie charakterystyki;
- ocenę ryzyka zawodowego stwarzanego przez prekursor oraz czy pracodawca dokonał obowiązku zapoznania pracowników;
- oceny poprawności doboru środków ochrony indywidualnej oraz ich stosowanie przez pracowników;
- organizację systemu pierwszej pomocy w razie wypadku.

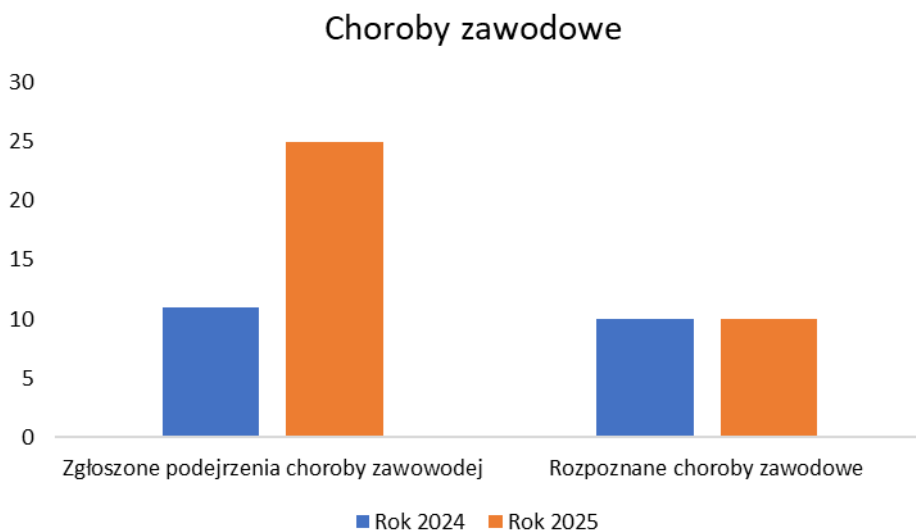
W 2025 roku na terenie powiatu łukowskiego nie prowadziły działalności podmioty zajmujące się importem prekursorów do krajów trzecich. Nie wydano zezwoleń na wywóz prekursorów.

Choroby zawodowe

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami realizując zadania, dotyczące nadzoru nad zdrowotnymi warunkami środowiska pracy, prowadziła postępowania administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych.

W 2025 do PPIS w Łukowie wpłynęło 25 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych (w 2024 r. – 11).

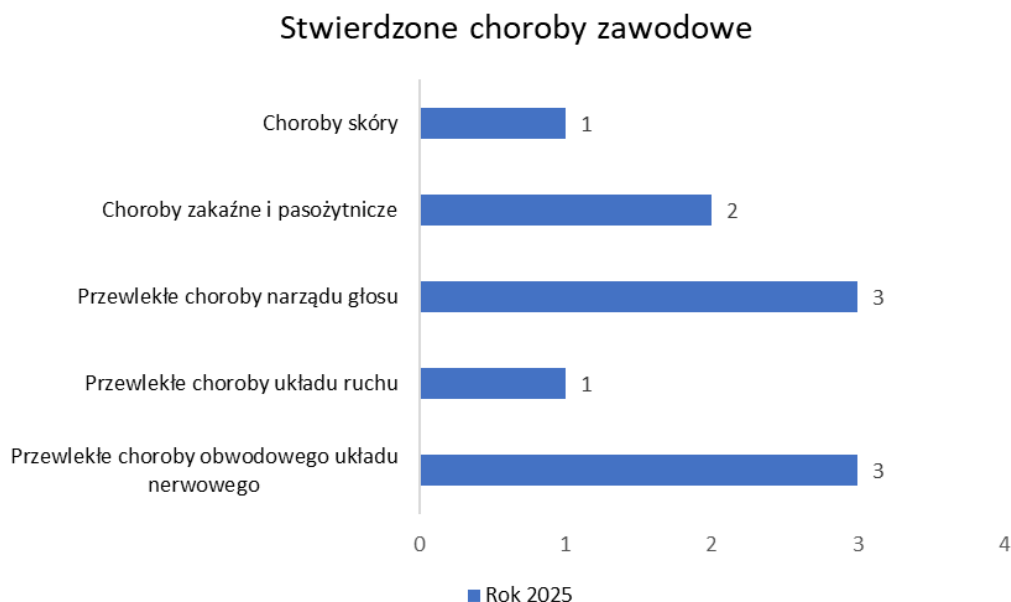
W ramach postępowań przeprowadzono 17 wizytacji, 12 wywiadów, sporządzono 41 kart oceny narażenia zawodowego. Wydano 10 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 12 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Wystawiono 10 kart stwierdzenia choroby zawodowej.

Wykres 26. Liczba zgłoszonych podejrzeń i rozpoznanych chorób zawodowych w 2024 oraz 2025 roku

Rozpoznane choroby w 2025 roku to:

- 3 z punktu 15 wykazu chorób zawodowych
- 1 z punktu 18 wykazu chorób zawodowych
- 1 z punktu 19 wykazu chorób zawodowych
- 3 z punktu 20 wykazu chorób zawodowych
- 2 z punktu 26 wykazu chorób zawodowych (gruźlica oraz kleszczowe zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych)

Wykres 27. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w I 2025 r.

Decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej dotyczyły:

- 3 z punktu 15 wykazu chorób zawodowych
- 1 z punktu 19 wykazu chorób zawodowych
- 5 z punktu 20 wykazu chorób zawodowych
- 3 z punktu 26 wykazu chorób zawodowych.

W 2025 roku wystawiono 1 postanowienie w sprawach chorób zawodowych o wznowieniu postępowania na wniosek strony oraz 1 decyzję umarzającą w stosunku do jednej ze stron postępowania.

Podsumowanie

W ramach sprawowanego nadzoru w zakresie nadzoru nad warunkami pracy skutecznie egzekwowano obowiązek właściwego identyfikowania wszystkich czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy. Priorytetowym działaniem było dążenie do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. W 2025 przeprowadzono więcej kontroli w stosunku do 2024 roku, wystawiono mniej decyzji. W ramach prowadzonych kontroli stwierdzono, że znaczna większość pracodawców wypełnia obowiązki w zakresie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Rozpowszechniano informacje, za pośrednictwem strony internetowej, na temat prowadzonych przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy kampanii: „Słucham i słyszę” Kampania społeczna na rzecz zapobiegania chorobom słuchu wśród pracowników.

Na stronie internetowej PSSE Łuków zamieszczono informacje odnośnie:

- komunikatu Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN dotyczącego konieczności stosowania wzoru na przeliczanie wyniku stężenia diizocyjanianu w powietrzu na stężenie grupy NCO,
- stanowiska Międzyresortowej Komisji ds. NDN i NDN dotyczącego pomiarów krzemionki krystalicznej.

W trakcie kontroli prowadzono działania informacyjno-edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości pracodawców i pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łukowie we współpracy z podmiotami leczniczymi monitorowano zatrucia środkami zastępczymi i NSP. Dokonano przypomnienia podmiotom leczniczym o obowiązku w związku z art. 30a ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomani.

W 2025 r. do PPIS w Łukowie wpłynęło 25 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych, znacznie więcej w stosunku do 2024 r. (11 zgłoszeń). Zarówno w roku 2025 jak i 2024 wydano po 10 decyzji o stwierdzeniu chorób zawodowych, wystawiono po 10 kart stwierdzenia choroby zawodowej. Główne rozpoznawane choroby zawodowe na terenie powiatu łukowskiego to: przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego (2024 – 3, 2025 – 3), przewlekłe choroby narządu głosu (2024 – 5, 2025 – 3), choroby zakaźne lub pasożytnicze (2024 – 2, 2025 – 2).

NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY

W 2025 roku w ramach działalności Sekcji Zapobiegawczego Nadzór Sanitarnego zajęto łącznie 276 stanowisk w sprawach należących do właściwości Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, obejmujących zagadnienia związane z planowaniem przestrzennym, procedurami środowiskowymi, oceną oddziaływania przedsięwzięć na środowisko oraz dopuszczaniem obiektów do użytkowania.

W zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano 2 uzgodnienia dotyczące odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto zajęto 10 stanowisk w sprawach uzgadniania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz 10 stanowisk dotyczących opiniowania projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko.

Znaczną liczbę spraw stanowiły również uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, w ramach których wydano 127 stanowisk w tym: 7 uzgodnień decyzji o warunkach zabudowy w formie postanowień, natomiast 100 uzgodnień zostało dokonanych w trybie tzw. *milczącej zgody*, w odniesieniu do decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego wydano 14 uzgodnień w formie postanowień i 6 uzgodnień w trybie *milczącej zgody*.

W ramach procedur związanych z oceną oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano 41 opinii w sprawie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko lub w zakresie ustalenia zakresu raportu (art. 64). Wydano także 9 uzgodnień warunków realizacji przedsięwzięć (art. 77).

W ramach uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych wydano 1 stanowisko.

W zakresie działalności kontrolnej przeprowadzono łącznie 20 kontroli. Zdecydowaną większość stanowiły kontrole realizowane w trybie art. 56 Prawa budowlanego – 19 kontroli. Odnotowano 1 kontrolę inną niż wskazane powyżej tj. ocenę lokalu. W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli budów ani kontroli sprawdzających.

W roku 2025 w zakresie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego wydano 50 stanowisk w trybie art. 56 Prawa budowlanego, w tym 33 stanowisk zajętych w formie *milczącej zgody* oraz 1 opinię dotyczącą spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych inną niż wynikająca z art. 56 Prawa budowlanego. Nie wydano decyzji o spełnieniu wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących źłobków.

W okresie sprawozdawczym wydano 1 uzgodnienie dokumentacji projektowej oraz 17 decyzji opłatowych. Ponadto wydano 25 innych stanowisk nieujętych w wyżej wymienionych kategoriach, a pozostających w zakresie właściwości zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w tym 15 pism wzywających do uzupełnienia dokumentacji, 8 pism podtrzymujących wcześniej wydane stanowiska oraz 2 sprawy przekazano według właściwości kompetencyjnej.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Łukowie realizuje i koordynuje programy edukacyjne w placówkach oświatowo-wychowawczych tj:

Powszechny Program szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV, realizującego założenia Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Koordynatorami Programu jest Państwowa Inspekcja Sanitarna, głównym realizatorem są placówki szkolne z porozumieniem z przychodniami POZ. W ramach programu szczepienia są przeprowadzane u osób po ukończeniu 9 roku życia, do ukończenia 14 roku życia dla dziewcząt i chłopców. To ogromna szansa na skuteczną profilaktykę i realne zmniejszenie ryzyka zachorowań w przyszłości, który może prowadzić m.in. do raka szyjki macicy, gardła. Mimo zaproszeń nie wszystkie szkoły naszego powiatu przystąpiły do tak ważnego programu.

Programu edukacyjnego „Młodzi Świadomi” realizatorem programu są eksperci Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Adresowany dla uczniów klas 3 - 5 szkół ponadpodstawowych, którego celem jest uświadomienie istnienia różnych chorób przenoszonych drogą płciową takich jak: rzeżączka, kiła, chłomydioza, AIDS i innych.

Informowanie o drogach przenoszenia się chorób zakaźnych i konsekwencjach zdrowotnych, propagowanie świadomego i odpowiedzialnego podejścia do życia, propagowanie regularnych badań profilaktycznych i wczesnego wykrywania chorób, zwiększenie dostępu do rzetelnych informacji niezbędnych w walce z dezinformacją w obszarze chorób przenoszonych drogą płciową. Zajęcia będą realizowane w II semestrze tego roku szkolnego tj. od stycznia 2026 roku do czerwca 2026 roku. Jest to nowy program i mamy nadzieję, że do tego Programu zgłoszą się wszystkie placówki ponadpodstawowe powiatu łukowskiego i młodzież będzie mogła skorzystać z wiedzy ekspertów.

Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynuje działania związane z realizacją programów

w placówkach oświatowo-wychowawczy. Koordynujemy działania dot. profilaktyki antytytoniowej, nowotworowej, chorób zakaźnych tj: Podstępne WZW, Znamię Znam Je?, Wybierz Życie Pierwszy Krok, Bieg po Zdrowie, Czyste powietrze wokół nas, Skąd się biorą produkty ekologiczne.

Uczestniczymy we wszystkich wydarzeniach organizowanych na terenie powiatu, aby kierować do ogółu społeczeństwa działania profilaktyczne z zakresu: zapobiegania używaniu substancji psychoaktywnych, promocji zdrowego stylu życia, szczepień ochronnych, zapobiegania zatruciom pokarmowym (w tym grzybami) oraz profilaktyki nowotworowej.

Dzięki dobrej współpracy z niektórymi placówkami szkolnymi jesteśmy zapraszani na prelekcje, pogadanki, warsztaty edukacyjne oraz podsumowania realizowanych programów.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Wskaźnik zapadalności na wybrane choroby zakaźne w Polsce oraz pow. łukowskim w 2025 i 2024 r.	13
Tabela 2. Wskaźnik zapadalności na WZW oraz inne nieokreślone w Polsce i pow. łukowskim w 2025 i 2024 r.	14
Tabela 3. Działalność kontrolna w roku 2025	20
Tabela 4. Kontrole obiektów żywnościowo-żywniowych w powiecie łukowskim w 2025 roku	27
Tabela 5 Działania administracyjne dotyczące obiektów żywnościowo-żywniowych w powiecie łukowskim w 2025 roku	28
Tabela 6. Mandaty karne dotyczące obiektów żywnościowo-żywniowych w powiecie łukowskim w 2025 roku	28
Tabela 7. Realizacja pobierania próbek środków spożywczych materiałów do kontaktu z żywnością w powiecie łukowskim w 2025 roku.	28
Wykres 1. Liczba zachorowań na grypę i hospitalizacji z powodu grypy w pow. łukowskim 2024 i 2025 r.	6
Wykres 2. Zapadalność na grypę w pow. łukowskim 2024 i 2025 r.	7
Wykres 3. Zachorowania wywołane wirusem SARS-CoV-2 w pow. łukowskim 2024 i 2025 r.	7
Wykres 4. Wskaźnik zapadalności na RSV pow. łukowskim i w Polsce w 2024 i 2025 r.	8
Wykres 5. Zachorowania na RSV w pow. łukowskim 2024 i 2025 r.	9
Wykres 6. Zachorowania na boreliozę w pow. łukowskim w 2024 i 2025 r.	9
Wykres 7. Wskaźnik zapadalności na boreliozę w pow. łukowskim i w Polsce w 2024 i 2025 r.	10
Wykres 8. Zachorowania na KZM w pow. łukowskim w 2024 i 2025 r.	10
Wykres 9. Wskaźnik zapadalności na KZM w pow. łukowskim i w Polsce w 2024 i 2025 r.	11
Wykres 10. Nowo wykryte zakażenia HIV w pow. łukowskim 2024 i 2025 r.	11
Wykres 11. Wskaźnik zapadalności na HIV w pow. łukowskim i w Polsce w 2024 i 2025 r.	12
Wykres 12. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w pow. łukowskim w 2024 i 2025 r.	13
Wykres 13. Zachorowania na WZW oraz inne nieokreślone w powiecie łukowskim 2024 i 2025 r.	14
Wykres 14. Liczba dzieci, u których nie wykonano obowiązku szczepień ochronnych na terenie powiatu łukowskiego w latach 2014-2024	18
Wykres 15. Nadzór sanitarny nad zakładami produkcyjnym z wyłączeniem produkcji pierwotnej w powiecie łukowskim w 2024 i 2025 roku	29
Wykres 16. Nadzór sanitarny nad zakładami obrotu żywnością w powiecie łukowskim w 2024 i 2025r.	34
Wykres 17. Nadzór sanitarny nad zakładami żywienia otwartego w powiecie łukowskim w 2024 i 2025 r.	34
Wykres 18. Nadzór sanitarny nad zakładami żywienia zbiorowego zamkniętego w powiecie łukowskim w 2025 r.	35
Wykres 19. Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej w powiecie łukowskim w 2024 i 2025 r.	41
Wykres 20. Nadzór sanitarny nad szkołami i innymi placówkami oświatowo-wychowawczymi w 2024 i 2025 r.	47
Wykres 21 Stan higieniczno-sanitarny i techniczny w skontrolowanych budynkach szkół i innych placówkach oświatowo-wychowawczych w 2025 r.	48
Wykres 22 Warunki do utrzymania higieny osobistej w skontrolowanych szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych w 2025 r.	49
Wykres 23. Liczba skontrolowanych zakładów i zrealizowanych kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarny nad warunkami środowiska pracy i nadzoru nad chemikaliami w 2024 oraz 2025 roku	54
Wykres 24. Liczba obiektów skontrolowanych oraz liczba wydanych decyzji w ramach nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy w 2024 oraz 2025 roku	56

Wykres 25. Liczba zgłoszonych podejrzeń i rozpoznanych chorób zawodowych w 2024 oraz 2025 roku... 62
Wykres 26. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w I 2025 r. 62

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

